

Paimen~Sanomat

Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakuntien tiedotuslehti

Toukokuu 2009 • Nro 3 (162)

Helluntai

Pyhä Kolminaisuus. Uusi venäläinen ikoni.

**Tässä
numerossa:**

s. 2.
Hiippakuntapäivät
Lapualla

s. 4.
Nikean
metropoliitta
Johannes

s. 8.
Jarmo
Hakkarainen
25 vuotta pappina

s. 10-11.
Mitä ovat
kanonit?

Esipaimenen sana

Kasvun ihme

Helluntaina Kristus vuodatti Pyhän Hengen opetuslasten päälle Jerusalemissa. Apostolien tekojen toinen luku kertoo yksityiskohtaisesti, kuinka alas laskeutunut Pyhä Henki uudisti, virvoitti ja voimisti Jeesuksen lähimmät seuraajat. Evankeliumia alettiin julistaa rohkeasti ja yhdessä päivässä kastettiin seurakunnan yhteyteen noin kolmetuhatta henkeä.

Jumalan elävöittävä ja uudistava voima on helluntain juhlassa jälleen voimakkaasti läsnä. Se uudistaa kaikki sitä haluavat ja niin myös meitä ympäröivän maailman. Elämme uutta kevättä ja näemme, kuinka elämä virkoo niin talven kangistamassa ihmisruumiissa kuin meitä ympäröivässä luonnossa. Valo ja lämpö herättävät roudan maan kukkimaan. On siis aika siirtyä ulos luontoon ihastelemaan Luojan töitä ja samalla myös itse käymään siellä töihin käsiksi.

Ulkona luonnossa työskennellessä ruumiimme saa terveellistä liikuntaa ja samalla myös opimme hyödyllisiä asioita. Uutta elämää kehittävä kasvien maailma voi neuvoa tarkkaajiaan monessa asiassa. Kasvit hoitavat meitä, ne ovat tavallaan sielumme ja mieleemme hoitajia, terapeutteja. Marttapiiriliiton nettisivuilla muistutetaan: ”Kasvit eivät kysy, oletko nuori vai vanha, terve vai sairas. Ne eivät ole kiinnostuneita ulkonäöstäsi eivätkä veroäyristäsi.”

Nykyisin tunnetaan myös erityisiä puutarhaterapeutteja, jotka hoitotyössään käyttävät avuksi työskentelyä kasvien parissa. He kertovat, että rentouttavalla puutarhanhoidolla on ihmisiin eheyttävä, rauhoittava ja kokonaisvaltaisesti kuntouttava vaikutus. Terapeuttisessa hoitotyössä käydään läpi kasvien syntymään, elämiseen, sairastumiseen ja kuolemaan liittyviä asioita. Näiden kautta voidaan auttaa ihmistä käsittelemään oman elämänsä solmukohtia. Kasvien hoito voi tarjota voimakasta eheytyksen tunnetta henkilölle, jonka oma elämä on jossain vaiheessa pirstoutunut.

Lapsille on luonnon tarkkailulla ja kasvien maailmaan tutustumisella samoin myönteinen merkitys. Entisaikojen kansakouluissa oli tapana kylvää keväällä puulaatikoihin eri viljalajien siemeniä ja asettaa nämä sitten valoisille ikkunalaudoille. Siinä tutkittiin ja seurattiin uuden kasvun heräämistä ja edistymistä. Tämän päivän päiväkodeissa voidaan kylvää ruukuihin kukkien siemeniä ja taimien varttumista seurattaessa opettaa lapsille yleensäkin hoitamisen ja huolenpidon tärkeyttä niin kasvien kuin ihmisten maailmassa.

Elämänmenomme on nykyisin usein nopeatempoista, hektistä. Sille on ominaista myös juurettomuus ja päättämättömyys. Yksilölle suojaa ja varmuutta tuovat perinteet ja tapakulttuuri on usein unohdettu ja tilalle tulleet kevyet ja ihmistä rasittavat elämäntavat. Viikonloppujen ohjelmassa ei ole enää kirkossakäyntiä eikä perheen kesken vietettyä aikaa, vaan se koostuu usein levottomasta pyörimisestä viihteen ja päihneiden kanssa. Monesti siihen liittyy myös ympäristön roskaaminen. Ihminen kaipaa kuitenkin rauhaa ja juurtumista paikkaan, turvalliseen ja viihtyisään ympäristöön. Asuinympäristön kaunistaminen ja koristaminen on vanhastaan kuulunut uskovaisten ihmisten elämäntapaan. Luostareiden puutarhat ja kirkkojen kauniit pihat kertovat tasapainosta ja harmoniasta Jumalan luonnon ja ihmisen välillä.

Helluntaina maailmaan vuodatettu Pyhä Henki siunaa ja uudistaa Jumalan maailmaa. Pyhän Hengen avuksihuutoroukoksessa anomme: ”Tule Sinä, joka olet yhtä suuri kedon kukkasessa kuin taivaan vahvuudessa. Tule sanoin kuvaamaton moninaisuus ja ikuinen kauneus. Tule ja uudista meidät Kristuksessa. Lohduttaja, Pyhä Henki, tule ja asu meissä.”

Taru Lehto
Metropoliitta Panteleimon

A word from the Bishop

On Pentecost Christ poured down Holy Spirit on His disciples in Jerusalem. According the second chapter of the Acts of Apostles descended Holy Spirit renewed, nourished ja strengthened Jesus' closest followers. They begun to preach the Holy Gospel immediately and bravely. During that very first day nearly 3000 persons were baptized.

God's life-giving and renewing strength is in our midst on this Pentecost, too. It renews us who want to be part of it. It also renews our surrounding world as well. We are living a new springtime of life. We are able to see how the nature recovers around us. Light and warmth wake up the frozen ground back to life. Now we can observe God's works.

”Nuo ovat varmaan ortodoksipappeja” - kuiskuteltiin körttiläisyyden keskuspitäjällä Lapualla

Isä Juhani Itkonen Seinäjoelta ja Martti Hiltunen Kajaanista hiippakuntapäivillä Lapualla. Kuva: Jukka Mäntymäki.

Supinoille löytyi myös syynsä. Lapuan katukuvassa vilahteli maaliskuun loppupuolella normaalia enemmän viittapukuisia miehiä.

Perjantaina 27.3. kirkkoherrat kokoontuivat esipaimenen johdolla Lapuan tsasounalla. Tapaamisessa mm. todettiin, että neljä seurakuntaa hiippakunnan viisikosta, on joutunut viime aikoina vakavasti pohtimaan kiinteistöjensä rakennus- tai korjausprojekteja.

Samana iltana vietettiin Lapualla kansankirkkojen papiston veljesiltaa metropoliitta Panteleimonin ja piispa Simo Peuran johdolla. Tilaisuudessa piispa Peura otti alkusanojensa Raamatun tekstit ortodoksisen kirkon kalenterista, jossa puhuttiin siitä kuinka Abrahamin lähti Jumalan käskystä uhraamaan omaa poikaansa Iisakkaa.

”Tämä oli sivistyneen jumalakuvan loppu”, piispa totesi. Ihmisen äly loppuu tämän kertomuksen äärellä. Abrahamin ei kuitenkaan tarvinnut viedä toimitusta loppuun, toisin kuin Kristuksen kohdalla kävi. Päivän toinen kalenteriteksti oli Sananlaskuista, joissa kehoitetaan auttamaan veljeä hädän hetkellä. Piispa Peura totesi, että ”olkoon tämä iltamme motto. Tähän meidän on kutsuttu.”

Veljesillassa isä Pentti Hakka-

rainen kertoi havainnoistaan Kainuun kansankirkkojen ekumeenisista kohtaamisista. Hän totesi, että Kainuun Opisto toimi hyvänä päänavaajana eri kristillisten kirkkojen välisten teologisten arvopohdintojen saralla. Lapuan körttipitäjän papistossa herätteli yhtä aikaa hyvääntahtoista naurahtelua ja vakavia ilmeitä, kun isä Pentti kertoi näkevänsä herännäisjohtaja Paavo Ruotsalaisessa samoja piirteitä, kuin idän kirkon houkkaperinteeseen kuuluvilla pyhilläkin.

– Joskus 1970-alussa käsitelimme kirjailija Lauri Kokkosen näytelmää ”Viimeiset kiusaukset”. Kun toin esille näytelmän taustat eli Egyptin ja Syyrian autiomaaisien teokset, Kristuksen sisäisen tuntemuksen kokemisen tärkeyden, Jeesuksen rukouksen ja eräitä muita havaintoja, joissa suomalainen hengellisyys oli selkeästi saanut vaikutteita Ortodoksisen kirkon hengellisyydestä, muistan miten eräs mukana olleista totesi lakonisesti: ”Et kai sinä vain kuvittele, että ortodoksisen kirkkosi hengellisyys koskaan ylittäisi herännäispaavon syvyyksiin”, isä Pentti muisteli.

Seuraavana päivänä kokoon-tui hiippakuntaneuvosto vuoden 2009 talousteeman ympärillä. Neuvoston kokouksessa hiippakuntasihteerit Jukka Mäntymäki piti esityksen kirkon talouselämän teologisista taustoista sekä eri kirkkojen taloudenhoitokult-

tuurista. ”Jos kirkkoa vertaa valkosipuliin, niin sen pape- rimaista kuorta voisi verrata paikalliskirkkojen hyvinkin erilaiseen taloudenhoito-, kirkkojärjestysmuoto- ja hal- lintokulttuurikirjoon. Kuorien paksuus, väri ja sitkeys eri kynsilaukoilla vaihtelevat. Sen sijaan kuoren kätköissä oleva valkosipulin kynsi, eli kirkon teologinen ydin, on aina samanlainen”, hiippa- kuntasihteeri totesi. Hiippa- kuntaneuvoston keskusteluis- sa pohdittiin mm. siitä, millä tavoin taloustaantuma tulee vaikuttamaan myös kirkon talouteen. Suunnitelmallisuus ja ammatillisen talousosaami- sen tärkeys nähtiin kirkollisen talouden hoidon perusasioina.

Lauantaina 27.3. kokoontui runsaasti väkeä myös Pyhien Sergein ja Hermanin Veljes- kunnan järjestämille Oulun hiippakunnan tiistaiseura- päiville. Lapuan Virranniem- men pappilassa käsittelyn alla olivat sekä talousteema, että tiistaiseurojen uusien toimintatuulien etsiminen. Teologian maisteri *Outi Vasko* luennoi taloudesta.

– Raha herättää meissä sekä myönteisiä että kielteisiä intohimoja. Kasvomme kirkastuvat, jos palkkaamme korotetaan, voitamme lotossa tai saamme palvelun halvem- malle ja oma vaurautemme kasvaa. Mieleemme synkistyy, jos omat rahat loppuvat tai naapurilla on enemmän. Viekö raha meitä siis hyvään vai pahaan?

PSHV:n toiminnanjohtaja *Jaana Pössi* puolestaan muis- tutti, että veljeskunta on jäsenenä Kirkkopalvelujen opintokeskuksessa ja sitä kautta alaosastoilla on mah- dollisuus saada valtionapua kurssitoimintaan ja kerhotoi- mintaan. Tätä mahdollisuutta kannattaisi paikallistasolla hyödyntää.

Lauantai-iltana kokoon- nuttiin ehtoopalvelukseen Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen rukoushuoneeseen, jonka jälkeen vietettiin karjalai- nen tsuajuilta Virranniemen pappilassa. Lapuan karjalaiset olivat järjestäneet herkullisen teepöydän. Musiikkipitoinen ilta kuljetti vieraita maailman laidalta toiselle, aina Serbiaan ja Kyprokselle saakka. Suu- ren paaston viidennen sun- nuntain liturgia toimitettiin Lapuan ev.lut. seurakuntata- lolla, metropoliitan, papiston ja uskovan kansan yhteisenä palveluksena.

**Kuva ja teksti:
Jukka Mäntymäki**

Pyhä Henki tekee kirkon eläväksi

Pyhän Hengen vuodattaminen. paimensanomien valokuva-arkisto.

Elävä usko - hyvien asioiden äiti

Helluntai merkitsi kirkon his- torian alkamista. Se ei tarkoita- nut vain jonkin instituution tai organisaation ilmestymistä, vaan Pyhän Hengen ohjaaman uuden elämän alkamista ja kuoleman voittaneen Kristuk- sen elävää vaikutusta Kirkos- saan.

Bysantin kirkon syvästi kun- nioittamat pyhät isät puhuvat kirkosta Kristuksen työn jat- kumisena maan päällä. Kirkko on Kristuksen rakastavan läsnäolon paikka maailmassa. Kristus on voittanut maailman ja tähän voittoon sisältyy hänen kirkkonsa.

Pyhä Henki ilmenee kirkossa ennen muuta uskovien kes- kinäisenä rakkautena Pyhässä Kolminaisuudessa. Kirkko ei ole voiman, arvovallan tai nation- alismin keskus. Ne edustavat langennutta maailmaa. Kirkko ei ole valtava imperiumi, jossa ihminen jää nimettömäksi ja merkityksettömäksi. Nimet- tömyys on luonteeltaan demonista. Kirkko on jokaisen nimeltä tunnetun ihmispersoo- nan yhteisö.

Ortodoksisen kirkon arvovalta tarkoittaa kykyä parantaa maailmassa inhimillistä heik- koutta ja sairautta. Kirkollisen arvovallan tulee ilmetä huo- lenpitona ja palvelemisena. Pyhä *Johannes Krysostomos* (k. 407) muistuttaa, että jos Kirkon jäsenissä ei ole uskon ykseyttä, Pyhä Henki ei asu heidän keskuudessaan. Kirkon siunauksista osallistuminen vaatii kirkon jäseniltä koko

elämän uhraamista Jumalalle ja lähimmäisille.

Krysostomos samaistaa evan- geliumin elävään Kristukseen. Hän korostaa Kristuksen ja uskovien läheisyyttä: ”Kristus on kirkon pää, me olemme ruumis. Hän on perusta, me olemme rakennus. Hän on sulhanen, me olemme morsian. Hän on paimen, me olemme lampaista. Hän on perillinen, ja me olemme Hänen kanssaperil- lisiä.”

Kirkkoisille tärkein vastaus evankeliumin opetukseen on ihmisen persoonallinen käytän- nön elämässä toteutuva usko. Hän palaa opetuksissaan yhä uudestaan elävään uskoon ja luonnehtii sitä kaikkien ”hy- vien asioiden äidiksi”.

Konstantinopolin arkkipiis- palle jumalanpalvelus perustuu erottamattomasti Kristuksen kirkolle jättämän lähetys- tehtävän (Matt. 28:19-20) toteuttamiseen maailmassa. Ju- malanpalvelus tekee uskovien elämässä todelliseksi kirkon uskon ilon.

Pyhä apostoli Paavali kuvaa jumalanpalvelusta konkreettisesti: ”Antakaa koko elämäne pyhäksi ja eläväksi, Jumala- lle mieluisaksi uhri ... älkää mukautuko tämän maailman menoon, vaan muuttukaa, uudistukaa mieleltänne, niin että osaatte arvioida, mikä on Jumalan tahto, Hänen mielensä mukaista ja täydellistä” (Room. 12:1-2).

Kirkko omistaa olemas- saolonsa Kristukselle. Kirkko on Kristuksen Ruumis. Kirkko on Kristuksen Ruumiina alati

riippuvainen Pyhästä Hengestä, jonka kautta Jumalan valtakun- nan lopullinen aika murtautuu historiaan eli kirkon euka- ristisen yhteisön katolisuus julistetaan ja yhteisön pyhä mysteeri koetaan. Pyhä Henki tekee eläväksi kirkon samoin kuin Hän täytti Kristuksen maanpäällisen elämän.

Ortodoksinen liturgia on ylentämistä ja nousemista ylös. Se on kirkon uskollisen jäsenen dynaaminen vastaus Jumalan lahjoihin, hyväksyminen ja kasvaminen noiden lahjojen täyteyteen. Jumalanpalvelus yleisesti ja aivan erityisesti py- hän eukaristian mysteeri muo- dostaa akselin, joka ympärillä pyörii kirkon ja sen yksityisen jäsenen elämä. Ortodoksisen kirkon hengellisen elämän täyteys kasvaa ristiinnaulitusta ja ylösnousseesta Kristuksesta, joka muutti kuolleiden hau- tausmaan elävien ihmisten yhteisöksi.

Kirkollinen kasvatus on peruskysymys

2000-luvun alun suomalaisessa ortodoksisessa paikalliskirko- ssa meidän tulisi rehellisesti myöntää, että kirkon arvot ovat menettäneet paljossa merkitys- tään ihmisten elämässä. Monet ovat välinpitämättömiä ja toimettomia kirkkoa kohtaan. He kokevat kirkollisen elämän itselleen vieraaksi.

Metropoliitta *Emilianos Timiadis* (k. 2008) totesi vuosia sitten Suomessa vieraillessaan: ”Kirkko kyllä kastaa lapset pi- eninä, mutta kasteen jälkeen lapsen kehitystä seurataan

vähän tai ei lainkaan.” Esi- paimen on oikeassa. Kuka ottai- si lapsen opettavaksi, suojelisi häntä, hellästi seuraisi hänen askeleitaan maailmassa, joka on täynnä kiusauksia. Lapset jäävät usein hengellisesti or- voiksi, vaille välttämätöntä kirkollista huolenpitoa, ruokaa ja opetusta. Lapset ovat harvoin läsnä liturgiassa. He katselevat liian harvoin pyhien ikonien värejä tai haastelevat suitsutuk- sen tuoksua.

Kuitenkin lapsuudessa on keskeistä kirkon visuaalinen sanaton maailma, jonka merki- tys lapsen hengelliselle kehitty- miselle on tärkeä. Lapsen orto- doksina kasvamista ei määritä tietomäärä, minkä hän ehkä omaksuu koulussa ortodoksisu- uteen liittyvistä asioista, vaan se, että hän on Kristuksen ruu- miin eli kirkon aktiivinen jäsen. Tiedollisen ymmärtämisen perusta on lapsen kirkollisessa kokemusmaailmassa, joka luo hänelle valmiuksia ottaa vas- taan Jumalan rakkauden.

Pyhän Johannes Krysosto- moksen mukaan vanhempien esimerkki opettaa parhaiten lapsia. Kirkkoisä vertaa lasten kasvattamista kuvanveistäjän työhön. Kuvanveistäjä tarvit- see työssään aikaa, pitkäjän- teisyyttä ja luomisen intoa. Samoin on vanhempien laita kasvatustyössä. Kirkkoisän mielestä lapset on jo varhain opetettava auttamaan heikkoja ja sairaita, sillä he ovat samalla tavalla Jumalan kuvia kuin terveetkin.

Kirkko ei koskaan kannusta jäseniään itsekkääseen uskoon ja sisäpiirin hurskauselämään. Kirkon yhteinen usko tulee Kristuksen antaman lähe- tuskäskyn (Matt. 28:19-20) mukaisesti saattaa julki, ja jakaa lähimmäisten kanssa. Kuole- man voittanut ja ylösnoussut Kristus luonnehtii seuraajiaan käsitteillä *suola, valkeus* tai *todistaja*. Hän tarkoittaa, että uskovien tulee todistaa tässä maailmassa kaikille muillekin kirkossa näkemäänsä ja koke- maansa. Kirkon uskon ykseys edellyttää kaiken Jumalan an- taman hyvän siirtämistä myös lähimmäiselle.

Kirkko hengellisen kasvamisen paikkana

Pyhä helluntaijuhla muistuttaa meille, että kirkko on elämän tie, mielen ja hengellisen näkökyvyn lahja. Kirkko on hengellisen kasvamisen areena. Jo autiomaaisien opetuksissa korostui ihmisen persoonallisu- uden kehittyminen ja hänen yhteisöllisyytensä vakavasti ottaminen. Kristillisen uskon koetinkivi oli silloin ja on yhä kirkon yhteisöllinen elämä.

Isä Jarmo Hakkarainen

Nikean metropoliitta ja Bithynian eksarkki Johannes

Kirkon elämässä

Ensin opetus, sitten kahvit

Nikean metropoliitta ja Bithynian eksarkki Johannes valittiin vuonna 1969 kirkkokunnan apulaispiispaksi virkanimikkeellä Lapin piispa. Myöhemmin kirkollisten tehtävien vaihtuessa Helsingin metropoliitaksi ja arkkipiispaksi, hänen suhteensa Lappiin on säilynyt vahvana. Side on säilynyt aina eläkepäiviin saakka.

Oulun ortodoksisen hiippakunnan, samoin kuin kolttien hengellisten juurien katsotaan nousevan pyhittäjä Trifon Petsamolaisen (1495–1583) perinnöstä. Venäjän kirkon perinteessä Trifon tunnetaan lisänimellä Kuolalainen, joka viittaa hänen vaikutusalueeseensa. Nikean metropoliitta Johannes muistuttaa, että emme enää voi tietää tarkasti mikä on Lapin ortodoksiassa, sen keskeisen henkilön, pyhittäjä Trifon Petsamolaisen vaikutusta. Esipaimen toteaa, että yleensä kolttien uskonnollista perintöä pidetään maassamme selkeimpänä Trifonin perinnön säilyttäjänä mutta hänestä asia ei suinkaan ole niin yksinkertainen.

– Minussa on sen verran, kaikesta huolimatta, sa-noisinko tiettyä akateemista kriittisyyttä, että pidän täysin avoimena kysymyksenä sitä - mikä todellisuudessa on pyhittäjän vaikutusta kolttien hengelliseen perintöön. Trifon antoi avokkaan alun kolttien ortodoksisuudelle mutta kuinka laajasti tämä vaikutti myöhemmin, ei ole meidän nähtävissämme.

Nikean metropoliitta perustelee näkemystään sillä, että pyhittäjän perustaman Petsamon luostarin synty ja tuhoaminen sijoittuvat molemmat 1500-luvulle. Luostarielämä käynnistyi uudelleen vasta 1800-luvun loppupuolella, joten hengellisen elämän keskustaikan vaikutus puuttui alueelta pitkään.

– Tämän johdosta on vaikea

Nikean metropoliitta Johannes Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa Oulussa suuren paaston aikana Gregorios Palamaksen sunnuntaina 8.3.2009. Kuva: Jukka Mäntymäki.

puhua Trifonin vaikutuksesta historian valossa. Hänelle on kyllä annettava keskeinen arvo kun puhutaan kolttien identiteetistä vuosisatojen aikana mutta on myös huomioitava, että luostarin puuttuessa kirkollinen opetus oli tuolloin minimaalista.

Metropoliitta Johannes haluaa palauttaa muutenkin yliromantisointiin taipuvaista ortodoksiaa maan pinnalle.

– Karjalan alueen pyhien merkitystä usein korostetaan. Tulee kuitenkin muistaa, että Valamon luostarin perustajat, pyhittäjät Sergei ja Herman tulivat Venäjän ortodoksisen kirkon pyhien luetteloon vasta 1800-luvulla. He olivat arvostettuja paikallisesti mutta yleisempään tietoisuuteen he

tulivat varsin myöhään.

Esipaimen myös muistuttaa, että pyhät Sergei ja Herman eivät ole yleisortodoksia vaan paikallisia pyhiä.

– Muutenkin meillä on ollut tendenssi kotoisten tekijöiden merkitysten liiallista korostamista. Annamme usein liian vahvan ja liian kauniin kuvan asioista.

Isä Yrjö Rämö

Lapin seurakunnan ensimmäisen kirkkoherran, rovasti Yrjö Rämöön työpanoksen metropoliitta näkee erittäin merkittävänä kirkon pohjoiselle ulottuvuudelle. Esipaimen oli isä Yrjön kanssa tekemisissä erityisesti rovastin

viimeisinä virkavuosina. Muistellessaan edesmennyttä sielunpaimenta, metropoliitan mieleen tulee tuokiokuva Lapin valistajan tavasta toimia.

– Isä Yrjö tapasi päivän päättyessä sanoa: - Anteeks vaan mitä taas tänäänkin on tullut valehdeltua. Tähän minä vastasin: - Sinun niin sanotut valheesi eivät ole vahingoittaneet ketään ihmistä.

Isä Yrjö toimi myös kolttien hyväksi. Sodan vuoksi evakkoon joutuneiden kolttien arki oli ankeaa. Jotkut ulkopuoliset toisinaan valittivat sitä, että sodan jälkeen valtion rakennuttamat talot olivat hyvin pieniä.

– Isä Yrjö tapasi sanoa, että

osa heistä ei edes tiedä, että kolttien talot olivat ennen evakkomatkoja vielä pienempiä. Heidän elinolosuhteensa tässä mielessä olivat siis kohentuneet. Myöhemmin koltat kyllä antoivat täyden tunnustuksen siitä, mitä valtio on tehnyt heidän hyväkseen.

Joka hiippakuntaan luostari

1980-luvun puolessa välissä Inarin Nellimin kylään suunniteltiin, Pyhän Kolminaisuuden ja Pyhän Trifon Petsamolaisen muistolle rakennetun pyhäkön pihamaan yhteyteen luostari-alueita. Hanke kantoi nimeä ”Nellimin keljat.” Luostarihanke vaatii kuitenkin Jumalan antamaa näkyä ja ihmisiä, jotka haluavat hakeutua jatkuvaan rukouselämään. Hanke ei toteutunut.

– Nellimin keljat oli hyvä haave. Kerroin joskus arkkipiispa Paavalille omasta haaveestani, että olisi mahtavaa hiljentyä jossakin 2-3 hengen tunturiluostarissa. Hän vastasi että, ”voihan siitä niin kuvitella.” Hän ei ollenkaan innostunut asiasta. Yritin aikanaan saada myös Helsingin hiippakuntaan luostaria, mutta ei siitäkään mitään tullut. Olisi toivottavaa, että jokaisessa hiippakunnassa olisi oma luostari. Sen ympärille voitaisiin rakentaa hengellistä elämää vaalivaa monipuolista toimintaa.

Lestadiolaiset ja ortodoksit Lapissa

1800-luvun loppupuolella Venäjän karjalaisväestöön levisi lestadiolaisuuden vaikutus myös ortodoksita-hoille. Monet liikkeeseen liittyneistä pysyivät kuitenkin ortodoksisen kirkon jäseninä. Vasta 1920-luvulta lähtien lestadiolaisuuden omaksuneet ortodoksit alkoivat vaihtaa kirkkoa. Vaikka Lappi on perinteisesti voimakasta lestadiolaisaluetta, niin esipaimenen virkavuosien aikana keskinäistä

kanssakäymistä ortodoksisen ja lestadiolaisperinteen välillä ei ole ollut.

– *Lestadiolaisuutta esitellään nykyisin hyvin kriittisesti. Usein kuitenkin unohdetaan, että lestadiolaisuus on pelastanut Lapin hukkumista viinaan, metropoliitta huomauttaa.*

Hän muistaa myös kuulensa Oulun luterilaiselta emerituspiispalta, *Olavi Rimpiläiseltä* puolustukselliset sanat liiallista oman kirkkonsa piirissä syntyneestä lestadiolaiskriittiköä kohtaan: ”kuinka suhtautuisin kielteisesti ihmisiin, jotka ovat eniten uskollisia kirkossa.”

Lapin virkistys- ja paimenmatkojen aikoina Nikean metropoliitta muistelee syntyneen epävirallisempia ja hieman yllättäviäkin kontaktipintoja rovasti *Lars Levi Laestadiuksen* kannattajiin.

Matkapapit ja tiistaiseurat

Nikean metropoliitta Johannes muistelee, että Oulun ja Lapin seurakunnilla oli kipeä tarve saada kirkkoherrojen työn tueksi pappisapua. Näin syntyi pohjoiseen matkapapisto. Tämä toimenpide vahvisti kirkollista työtä. Yhteys matkapappeihin oli Helsingin piispalla hyvä. Tällä hetkellä tässä asiassa puhaltavat muutoksen tuulet. Viime vuonna kirkollishallitus päätti, että matkapapiston toiminnan painopistettä muutetaan maahanmuuttajapainotteiseksi.

– *Maahanmuuttaja-asian huomioiminen on hyvä asia, mutta jos palvelut vähenevät muilta sen myötä - se on vakava ongelma.*

Erityisesti Lapin oloissa tiistaiseuratoiminta on tärkeää. Maallikkotoiminnan aktivoituminen on esipaimenen mielestä tärkeää pitkien välimatkojen alueella.

– *Tärkeää myös on, että keskeinen sija näissä toiminoissa on opetuksellisuudessa, etteivät ne ole pelkästään kahvikestejä.*

Ei vain Lapin osalta, vaan yleensä kaikissa seurakunnissa pitäisi metropoliitan mielestä pohtia sitä, miten

Missiotiimi on mahdollisuus lähetystyöhön

Outi Vasko koulutukseen osallistuneiden tansanialaisten nuorten kanssa. Kuva: Ortodoksinen Lähetys Ry.

Ortodoksinen Lähetys ry. lähetti isä Tapio Rautamäen ja Outi Vaskon osallistumaan amerikkalaisen lähetyskeskuksen (Orthodox Christian Mission Center) missiotiimiin kesällä 2008. Yhteistyö toimi niin hyvin, että tulevana kesä toinen amerikkalais-suomalainen missiotiimi matkaa Tansaniaan. Parhaillaan matkaan valmistautuvat Anu Danouzi, Veli Matti Heikkilä ja Marjo Weckström.

Toimitaan yhdessä paikallisen kirkon kanssa

Jokainen meistä on kutsuttu jakamaan elävä kokemusme Kristuksesta siinä paikassa, jossa elämme. Joitakin meistä kutsutaan todistustyöhön vieraaseen maahan ja kulttuuriin, jossa ortodoksisuus ei ole läsnä tai se on hyvin ohutta.

Nykypäivän lähetystyön perustana on selkeä pyrkimys paikallisen kulttuurin tukemiseen ja evankeliumin sanoman

tarjotaan hengellistä sanomaa myös turisteille. Tie-kirkkoasian pitäisi hänen mielestään myös laajentua. – *Tärkeää, että turisteillekin tarjottaisiin kokemuksia rukouksesta, eikä vain pelkkää tutustumista pyhäkkörakennukseen.*

Kasvu oman kirkon perintöön

Globalisoituminen esipaimenen mukaan merkitsee kirkollisesti yhteyksiä ulospäin.

– *Ekumeenisen lähenty-misen perusedellytys on se,*

tulkintaan kullekin kulttuurille ominaisella tavalla. Suomen ortodoksisen kirkon lähetysjärjestö Ortodoksinen Lähetys ry:n tavoitteena on perustaa ja tukea kasvavia eukaristisia yhteisöjä eri puolilla maailmaa.

Missiotiimi valmentaa nuoria seurakuntatyöhön

Missiotiimi on lyhytaikainen lähetystyöryhmä, jonka tehtävä on toimia opetustehtävissä paikallisen kirkon tukena. Viime kesänä Luoteis-Tansaniassa järjestetyille katekeettojen valmennusleirille osallistui yli 70 18-35-vuotiasta nuorta eri puolilta Mwanzan metropoliitakuntaa.

Missiotiimin tehtävänä oli opettaa ortodoksisuuden ja kristinuskon keskeisiä asioita erilaisiin seurakunnallisiin opetustehtäviin valmistuville nuorille. Opetusaiheina olivat esimerkiksi ortodoksinen elämäntapa, Pyhä Kolminaisuus ja sakramentit. Missiotiimin opetti englanniksi ja paikallinen tulkki käänsi opetuksen tansa-

että ensin tunnetaan oman kirkon perintö. Ilman sitä erehdytään menemään myös harhaan. Huomattava osa suomalaisista ortodokseista valittavasti toisinaan ajattelee vähemmän ortodoksisesti. Ympäristövaikutukset ovat niin voimakkaat.

Tämän vuoksi hän toteaa, että kirkossa tulee aivan erityisellä tavalla panostaa opetukseen.

– *Kuvaavaa on, että katekumeenikursseilla on aina mukana myös alkuperäisiä ortodokseja. Seurakunnissamme on myös niitä kirkon*

nialaisten nuorten yhteiselle kielelle eli swahiliksi.

Opetustuntien lisäksi missiotiimi oli mukana jumalanpalveluksissa paikallisissa seurakunnissa yhdessä nuorten kanssa. Vapaa-ajalla laulettiin suomalaisia ja tansanialaisia lauluja sekä pelattiin jalkapalloa.

Missiotiimitoiminta on mahdollisuus tutustua ja osallistua lähetystyöhön kaikille aktiivisille ortodokseille. Koulutusta opetustyöhön tai teologiaan ei missiotiimin jäseniltä vaadita, vaan tärkeää on avoimuus erilaiselle kulttuurille sekä halu elää kristillistä elämää yhdessä vastaanottavan kirkon kanssa.

Kasvava hiippakunta

Viime ja tulevan kesän missiotiimit toimivat Luoteis-Tansaniassa Bukoban kaupungin ympäristössä. Alueen ensi kosketukset ortodoksisuuteen tapahtuivat Ugandan kautta jo 1930-luvulla, mutta ortodoksien läsnäolo alkoi vahvistua 1970-luvulta lähtien.

Alueen ortodoksit kuuluvat

kastamia ihmisiä, jotka eivät ole saaneet juurikaan opetusta ortodoksisuudesta.

Esipaimen mainitsee, että ennen kaikkea osallistuminen jumalal palveluselämään vahvistaa kirkollista tietämystä ja yhteyttä. Haastattelun päättyessä Nikean metropoliitta tahtoo vielä sanoa nykyisen havaintonsa Oulun hiippakunnasta.

– *Olen iloinen, että metropoliitta Panteleimon on voimakkaasti jatkanut seurakuntavierailujen perinnettä.*

Jukka Mäntymäki

Aleksandrian patriarkaattiin. Mwanzan alue muodostettiin omaksi hiippakunnakseen vuonna 1997 ja sen piispaksi tuli ugandalaisyyntyinen metropoliitta *Jeronymos*. Hiippakunnan jäsenmääräksi arvioidaan noin 50 000, joista yli puolet on liittynyt kirkkoon viimeisten kymmenen vuoden aikana.

Hiippakunnan jäsenmäärän kasvaessa voimakkaasti seurakuntaopetukselle on suuri tarve. Mwanzan hiippakuntaan kuuluu 164 seurakuntaa. Pappeja on vain 40, joten maallikkopettajilla on merkittävä rooli seurakuntien opetustyössä.

Ortodoksisuuden suosiota alueella selittää se, että muista kristillisistä kirkkokunnista poiketen kirkko on avoin ja ilmainen kaikille, joten usein kirkkoon liittyy koko perhe tai jopa koko suku kerralla. Hiippakunnalla on parhaillaan käynnissä useita rakennusprojekteja: kirkkoja, kouluja ja klinikka. Näiden kautta hiippakunta vahvistaa paitsi omaa toimintaa, myös koko alueen kehitystä.

Mwanzan ja Bukoban kaupunkien seudut ovat Tansanian syrjäseutua. Paikalliset saavat pääasiassa elantonsa maantoudesta, banaanin ja kahvin viljelystä. Tansaniassa on monia heimoja ja heimokieliä. Maan viralliset kielet ovat englanti ja swahili. Mwanzan hiippakunta on sopinut, että kirkossa yhteisenä kielenä käytetään swahilia, näin kaikilla heimoilla on tasa-vertainen asema kirkollisessa elämässä.

Ensimmäistä kertaa tiimiin lähtevän ajatuksia

Kiiminkiläinen Veli Matti Heikkilä valmistautuu osallistumaan missiotiimiin kesällä 2009. Vaikka missiotiimiin osallistuvien suomalaisten tehtävänä on ortodoksisuuden perusasioiden opettaminen ja paikallisten katekeettojen valmentaminen, uuden kulttuurin kohtaaminen opettaa jokaista mukana olevaa.

– *Kohtaaminen on kahdensuuntaista oppimista, jakamista ja saamista sekä yhdessä vahvistumista, pohtii Veli Matti.*

Ortodoksinen Lähetys ry. kouluttaa suomalaiset missiotiimin jäsenet matkaan yhdessä amerikkalaisen lähetyskeskuksen kanssa (Orthodox Christian Mission Center). Tansaniasta paluun jälkeen missiotiimin jäsenet kiertävät seurakunnissa kertomassa kokemuksistaan.

Outi Vasko
Ortodoksinen Lähetys ry:n
lähetyssihteeri

Missiotiimi toimii Tansaniassa 27.7.-17.8.2009.

Arkkipiispa Leo vieraili Sevettijärvellä ja Ivalossa kirkkaalla viikolla

Arkkipiispa Leon vierailua voidaan pitää yhtenä kolttien uudelleen asuttamisesta 60 vuotta -juhlavuoden tapahtumista. Arkkipiispa Leo Ivalon Pyhän Nikolaoksen kirkossa liturgian päättyessä. Kuva: Irja Jefremoff.

Kirkas viikko toi arkkipiispa Leon vieraaksi Ivaloon ja Sevettijärvelle. Matkan aikana Arkkipiispa Leo neuvotteli Sevettijärvellä Suomen Pipliaseuran pääsihteerin Markku Kotilan ja Yhtyneiden Raamatuseurojen raamatunkäännöskonsultin Seppo Sipilän kanssa koltaksi tehtävän raamatunkäännöstyön jatkamisesta pitkän tauon jälkeen.

Matkansa aikana Arkkipiispa Leo toimitti kou-

lulaispalvelukset Sevettijärvellä Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkossa sekä Ivalossa Pyhän Nikolaoksen kirkossa yhdessä kirkkoherra Slava Skopetsin ja rovasti Kauko Makkosen kanssa.

Arkkipiispa tutustui myös seurueineen Keväjärvelle edellisenä vuonna valmistuneeseen Pyhien Boriksen ja Glebin tsasounaan.

Irja Jefremoff

Pyhän Karitsan Ritarikunnan risti Helena Semenoffille

Pyhän Karitsan Ritarikunnan ritari Helena Semenoffille annettu risti. Kuva: Irja Jefremoff.

Perinteen taitajalle ja kolttakäsityksen mestarille Helena Semenoffille myönnettiin Pyhän Karitsan Ritarikunnan risti tänä keväänä.

Ristin luovutti hänelle Sevettijärvellä ja Ivalossa huhtikuussa vierailut arkkipiispa Leo.

Helena ja hänen edesmenneellä puolisoaan Pietari Semenoffilla on kahdeksan lasta, jotka he kasvattivat Kirakkajärven kodissaan monesti vaikeusolosuhteissa lähtien jälleenrakennusajasta ja sen jälkeisestä ensimmäisestä vuosikymmenestä, jolloin Sevettijärvellä ei ollut vielä tietäkään. Tietön oli myös vajaan kahdenkymmenen kilometrin taival Helenan ja Pietarin Kirak-

kajärven kodista Sevettijärvelle.

Kodin perintönä Helenalla on hyvä käsityötaito, jota hän on siirtänyt lukuisilla ammattikursseilla Sevettijärvellä nuoremmalle polvelle. Hän on myös julkaissut kirjan Sää´m pe´ssertuej koskien kolttien perinteistä helmikirjontaa.

Helena Semenoffin perinteistaito ulottui myös musiikkiin: Hän oli mukana ensimmäisellä kolttien musiikkiperinnettä esittävällä äänilevyllä Sue´nn´jel lee´ud sekä dvd - tallenteessa Esivanhempien leuddit. Uuden sukupolven kolttasaamelaisyhdistys Saa´mi Nue´tt myönsi Helena Semenoffille tunnustuksena hänen

elämäntyöstään Vuoden 2008 kolttasaamelainen -arvon yhdessä poromiehen Eljas Fofonoffin kanssa.

Helena Semenoff on syntynyt 1924 Suonikylässä, luovutettuna Petsamon alueella, ja hän on omaa sukuaan Fofonoff.

Kuluvan vuoden maaliskuussa Helena Semenoffin lähimmät sukulaiset ja ystävät kokoontuivat juhlistamaan Helenan 85-vuotispäiviä Ivaloon Palvelukoti Koivikkoon. Näköetäisyydellä Helenan Ivalon kodista sijaitsee Pyhän Nikolaoksen kirkko, jonka uskollinen kävijä Helena on ollut muutettuun Sevettijärveltä Ivaloon vanhuuden päiviä viettämään.

Irja Jefremoff

Koltankielistä kirkkolaulua dvd-tallenteena

Saamelaiskäräjien oppimateriaalitoimisto on vuoden 2008 lopulla julkaissut koltankielistä kirkkolaulua dvd-tallenteenanimellä Sää´m ceerkavlaulli. Kuorossa laulavat kanttori Erkki Lumisalmen johdolla Aulikki Lumisalmi, Anna Lumisalmi, Katri Jefremoff, Seija Sivertsen ja Kirsti Näveri-Bogdanoff. Tallenteella esitetään 20 kirkkolaulusävelmää ja sen teknisestä toteutuksesta vastaa Yleisradion Saamelastoimitus Inarista.

Irja Jefremoff

Kolttasaamelaisen asutuksen 60-vuotisjuhlallisuuudet

Maaliskuussa 1949 muuttivat Suonikylän kolttasaamelaiset tilapäisiltä asuipaikoiltaan Luton kairasta heille osoitetulle uudelle asuinalueella Sevettijärvelle. Petsamonkylän kolttasaamelaisten uudet asuinpaikat keskittyivät Nellimin ja Tsarmijärven alueelle ja Paatsjoen kolttasaamelaisten Mustolaan ja Keväjärvelle.

Sevettijärven perinnetalolla avataan kesän ajaksi Saamelaismuseum Siidan toimesta rakennettu näyttely esittelemään Suen-

jelin kolttien historiaa ja perinteitä sekä myös nykypäivää. Näyttelyn lisäksi Sevettijärven perinnetalon ulkoalue tarjoaa mahdollisuuden tutustua Suonikylän aikaiseen kesäpaikan elämään rakennusten ja rakenteiden kautta. Perinnetalolla myydään kolttasaamelaisia käsitöitä, kirjallisuutta ja kortteja

Vastaavasti Nellimin kerkotalolla avataan juhannuksen jälkeen Paldluvai - Pualdi - Rinnakkain -60 vuotta Nellimin jälleenrakentamisesta - näyttely,

jossa esitellään Nellimin alueen lähihistoriaa. Nellimin näyttelyssä tuodaan esille kylän kolmen väestöryhmän -inarinsaamelaiten, kolttasaamelaisten ja suomalaisten-yhteinen taival jälleenrakennusajasta lähtien. Näyttelyssä esitellään Nellimin kylän lähihistoriaa museoesineiden ja maalausten kautta sekä valokuvan keinoin. Museoesineiden kokoelma koostuu pääasiassa Nellimin museo- ja perinnehuoneella aiemmin esillä olleista esineistä. Lisäksi näyttelyssä on esillä edesmenneen nellimiläisen taiteilijan ja kylän pitkä-

aikaisen opettajan Sylvi Ahlqvistin maalauksia ja grafiikan töitä, edesmenneen valokuvaaja Matti Saanion sekä valokuvaaja Jorma Purasen valokuvia Nellimistä eri vuosikymmeniltä.

Juhlavuoden tapahtumat huipentuvat Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen pyhiinvaellustapahtuman yhteydessä vietettävään Kolttasaamelaisen asutuksen 60-vuotisjuhlaan Sevettijärvellä elokuun lopussa.

Irja Jefremoff

Palaga Ahtonen (Artemjeff 1909–1991) oli Kuhmon vienankarjalaisen Vartiuskylän Rimmin viimeinen asukas, joka kantoi erityistä huolta kylän yksityisestä kalmistosta, jonka hiekkaisesta helmasta hänkin sai aikanaan ”viimeisen kodin” miehensä Iivanan ja muun heimokunnan läheisyyteen.

Asetuttuaan asumaan Kuhmon Lepokynnälle hän huolehti edelleen Ala-Rimmistä ja vietti siellä kesiään tyttärensä ja vävynsä avustamana. Hänen komennossaan kunnostettiin Lapinsärkän hautausmaa-alueen aitakin. Palagan ovi oli aina auki. Vieras oli aina tervetullut niin Rimmille kuin Kuhmon kirkollekin. Erityisesti hän arvosti Heinäveden Valamon luostarin johtajan vierailuja. Yhteistä puhuttavaa heillä tuntui aina riittävän. Olihan luostarin igumeni toiminut 1970-luvun alussa Kainuun karjalaiskylissä matkakanttorina. Palaga oli myös ahkera luostarissa kävijä. Siellä hänet otettiin aina vastaan kunnia-vieraana.

Palaga Ahtonen oli syntynyt 6.5.1909 Kiitehenjärven rannalla Tetriniemen kylässä. Äiti Anni (Huovinen) pakeni lapsineen ja lehmän kanssa yön pimeydessä Suomeen, jossa isä Ieva sattui olemassa

Ikuinen muisto

Rimmin Palagan syntymästä 100 vuotta

Rimmin Palaga vuonna 1979. Kuva: Heikki Rytkölen arkisto.

leivän tienuussa paikkaamassa kuhmolaisten verkkoja. Vuonna 1930 Palaga avioitui Iivana Ahtosen kanssa. Ala-Rimmin talo sai poikkeuksellisen työteliään ja niin henkisesti kuin ruumiillisestikin vahvan emännän.

Sodan jälkeen elämä oli ankaraa raatamista ja ainaista niukkuutta. Ala-Rimpi sai kuitenkin talon, jonka komean pirtin kaltaista en ole muualla Kainuussa nähnyt. Sen joitakin tarveaineita haettiin rajan takaa Akonlah-

desta ”omalla viisumilla” vielä jatkosodan loputtuakin. Joskus tuntui, että pirtti oli tehty juuri Plaga-emännän ”mitoil-le”. Niin saumattomasti hän tuntui työllään ja puheellaan täyttävän tuon huoneen, jonka orsahirren vertaa en ole

muualla nähnyt. Myhäilevällä olemuksellaan hän oli huoneen ehdoton keskipiste.

Palaga ei ollut kouluja käynyt, mutta kirjoittaa ja lukea hän osasi kohtalaisesti. Hänen elämänfilosofiansa sen sijaan ylsi tasolle, johon vain harva ihminen yltää. Hänen suhteensa kuolemaan oli vapautunut. Tapasin hänet vielä vain hetkeä ennen hänen kuolemaansa 27.7.1991. Keskustelimme leppoisasti hieman leikkiäkin laskien. Suunnittelimme matkaa Valamoon. Sitten hän halusi käydä pitkäkseen. Alkoi hieman väsyttää. Hyvästelimme. Puolen tunnin kuluttua hän oli siirtynyt rauhallisesti tuonilmaisiiin. Seuraavassa lainaan hänen ajatuksiaan kuolemasta. Mielestäni niiden valoisa sisältö sopii juuri tähän pääsiäisen aikaan.

”Arkkuhan se on kuolevan koti. Olkoon se hyvä tai halpa, niin koti se on, ja hautahuone kalmistossa on vainajan koti. Täältä kun lähdetään ja sinne viedään, niin silloin on kärsitty viimeiset tuulet ja viimat. Silloin on päästy Taivaan kotiin. Sitä on hyvä odotella, ei ole kuolemassa lapsilla mitään suremista.”

Muissa Jumala valtakunnassa, anna antieksi reähät, omih armohois ota.

Heikki Rytkölä

Maria Fofonoff (4.7.1929-13.2.2009)

Maria Fofonoff, omaa sukuaan Semenoff, oli syntynyt 4.7.1929 Suonikylässä. Kun syntymäajankohta oli keskellä kesää, on syntymäpaikka varmuudella ollut suvun kesäpaikka kauniin Vuonnijärven rannalla, Luttojoen eteläpuolella. Maria ei aivan ennättänyt täyttää 80 ikävuottaan, kun toimelias elämä päättyi.

Kotona Suonikylässä Maria ennätti kasvaa kymmenvuotiaaksi tyttöseksi ja sitten vaikeina sotavuosina varttua nuoreksi neitoseksi. Evakosta paluun jälkeen asuttiin väliaikaisesti Luton kairassa Vuoksjärvellä, josta hänet aviovaimoksi haki läheisellä Kolmosjärvellä samaan aikaan asustanut nuori promies Eljas Fofonoff. Uusi yhteinen koti perustettiin Sevettijärven alueelle: Kuosnajarven rannalle Supruun. Uuteen kotipaikkaansa samaistettuna Maria Fofanoffia

Kuva: Jorma Puranen

kutsuttiin usein kodikkaasti ”Suprun Mariksi”.

Marialle ja Eljakselle syntyi viisi poikaa ja kaksi tyttöä, joten touhua riitti suuressa perheessä. Eljas teki porotöitä ja kalasti, Marialle riitti työtä suuren perheen ruokkimisessa

ja vaatettamisessa. Kun lapset olivat jo aikuisia, riitti aikaa kodin ulkopuoliseenkin työhön. Tie Sevettijärvelle ja Norjaan houkutteli matkailijoita, joten Maria alkoi miettiä sivuansiomahdollisuuksia kesäiseen aikaan. Hän perusti Suprun tienhaaran kohdalle

kioskin, josta ohikulkijat saivat tarvitsemaansa virkistystä ja joka myös toimi kulmakunnan kesäisenä kokoon-tumispaikkana aikanaan.

Nuorten toimeentulomahdollisuuksien edistämiseksi järjestettiin Sevettijärvellä

monenlaisia ammattikursseja 1970-luvulla.

Koettiin tärkeäksi siirtää perinteisiä käsityötaitoja nuoremmalle polvelle. Maria Fofonoff oli monen käsityön taitaja. Hän oli ensimmäisten joukossa nostamassa uudestaan esille perinteisen kolttaraanun kutomistaidon. Hänen käsissään syntyivät myös taidokkaat helmikäsi-työt ja kaikki muutkin kolt-tasaamelaisille ominaiset käsityöt. Kun alettiin pitkän tauon jälkeen taas tanssia katrillia Sevettijärvellä, oli kepeäjalkainen Maria muita tanssiin opastamassa. Hän toimi muutaman vuoden ajan katrillipiirin vetäjänä saaden tuolloin myös nuoren polven mukaan perinnetanssin har-rastukseen.

Mariaa jäivät kaipaamaan aviomies Eljas, pojat, tyttäret perheineen sekä suuri sukulaisten ja ystävien joukko. Ollos iäti muistettu, Maria!

Irja Jefremoff

Diakoni Jarmo Hakkarainen vihittiin pyhään papputeen helluntaina 10. kesäkuuta 1984 Oulun katedraalissa. Vihkimisen suoritti Oulun metropoliitta Leo.

Isä Jarmo Hakkarainen 25 vuotta pappina

Ortodoksinen teologia on kirkon terapeutista elämää

Jarmo Hakkarainen valmistui ortodoksisesta pappiseminaarista Kuopiosta 1979. Armeijan jälkeen hän opiskeli Yhdysvalloissa Pyhän Ristin teologisessa koulussa, jossa hän suoritti Master of Divinity - tutkinnon keväällä 1983. Sitten hän toimi Kajaanissa seurakuntalehtorina vuosina 1983-1986.

Isä Jarmo jatkoi syksyllä 1986 opintojaan Pyhän Ristin teologisessa koulussa, jossa hän sai valmiiksi Master of Theology- tutkinnon 1989.

Isä Jarmo on palvellut papiksi vihkimisestä lähtien oman työnsä ohella Kajaanin ortodoksisen seurakunnan papistossa. Hän työskennellyt Joensuun yliopiston ortodoksisen teologian laitoksella sen perustamisesta lähtien (1988). Sitä ennen hän oli opettajana Kuopion pappiseminaarissa, sen viimeisenä toimintavuonna. Vuodesta 2002 lähtien hän on toiminut nykyisessä tehtävässään ortodoksisen käytännöllisen teologian lehtorin virassa. Hän on opettanut yliopistossa vuosien varrella kirkkohistoriaa, systemaattista teologiaa ja käytännöllistä teologiaa.

Joensuun yliopistossa on ortodoksisessa teologiassa valmistunut huhtikuun loppuun 2009 mennessä 114 teologian maisteria, joista 53 % on miehiä ja 47 % on naisia. Pappiseminaarin suorittaneista on teologian maisteriksi valmistunut parisenkymmentä opiskelijaa. Teologian tohtoriksi on valmistunut toistaiseksi kahdeksan ja teologian lisensiaatiksi kolme opiskelijaa.

Isä Jarmon ensisijainen tutkimuksellinen mielenkiinnon kohde on Bysantin historia, mutta kirkkohistorian ohella on kirjoittanut

Kuva: Juha Riikonen.

myös esimerkiksi eettisistä kysymyksistä ja viime vuosina erityisesti ortodoksisesta pastoraaliteologiasta ja psykoterapiasta. Hänen kaksi viimeisintä teostaan *Kirkon parantava lääke. Kirjoituksia ortodoksisen kirkon terapeutisesta opetuksesta* (2006) ja *Haavoitettu parantaja. Ortodoksinen pappi sielujen lääkärinä Kristuksessa* (2008) käsittelevät ortodoksisen kirkon terapeutista opetusta ja käytäntöä.

Isä Jarmo, mikä on kirkon teologian ja käytännön elämän suhde?

– Ortodoksinen teologia on toimintaa kirkkoruumiin hengellisen hyvinvoinnin parhaaksi. Ortodoksisen teologian lopullinen päämäärä on johtaa ihmisiä elävän Jumalan yhteyteen. Kirkko oppii, opettaa ja elää teologiaa liturgisesti.

Jos ortodoksinen

teologia erotetaan kirkon jumalanpalveluselämästä ja hyveiden harjoittamisesta, käy helposti niin, että teologian opiskeleminen näivettyy ulkokohtaiseksi tiedon kokoamiseksi, josta puuttuu pyhien isien korostama ihmisen sisäisen kasvamisen jännite. Minusta on perusteltua kysyä, mihin suuntaan teologia kulkee, jos sillä ei ole yhteyttä kirkkoon? Ja mihin kirkko on matkalla, jos se kulkee tässä maailmassa käyttämättä pyhien isien ja opettajien teologiaa? Historiasta tiedetään, mihin ortodoksinen teologia ajautuu, kun se akateemisessa mielessä tekee pesäeron kirkon liturgiseen elämään. Näinhän tapahtui esimerkiksi Venäjällä 1600-luvulla ja sen jälkeen. Ortodoksinen teologia halvaantui siellä ja muuallakin ortodoksien keskuudessa ulkokohtaiseksi ja rationaaliseksi ”tieteeksi”,

jolla ei ollut juuri mitään tekemistä kirkon terapeutisen teologian kanssa.

Me olemme ortodokseina yhä kasvotusten polttavan kysymyksen kanssa: miten kirkko julistaa langenneessa maailmassa identiteettiään Jumalan valtakunnan läsnäolon terapeutisena yhteisönä?

Aikamme ihmiset marginalisoivat elämässään kirkollisen elämän. Kirkon usko ja käytäntö toteutuu harvoin perheen arkielämässä ja kirkossa käyminen on vähäistä, joten lapsille ei välity ortodoksinen elämäntapa. Heistä tulee kirkollisessa mielessä ”orpoja”.

Ortodoksinen teologia on kirkon terapeutista elämää. Ortodoksinen teologia ei tarkoita tieteellistä tietoa Jumalasta, vaan ihmistä rakastavassa Jumalassa elettäessä saatavaa sisäistä

tietoa. Jumala ilmaisee itsensä ihmiselle, joka vastaa Jumalalle vapaasta tahdostaan uskossa ja rakkaudessa. Ortodoksinen teologia edellyttää ihmiseltä osallistumista kirkon uskon salaisuudesta.

Ortodoksinen usko ei ole jokin filosofia. Se ei ole myöskään käsitteellinen tieteenala, sellainen kuin logiikka tai matematiikka. Pikemminkin se muistuttaa lääketiedettä.

Jumalantunteminen ei ole älyllistä vaan hengellistä, koska se liittyy ihmisen yhteyteen Jumalan kanssa. Ortodoksista teologiaa voidaan syystä kutsua hengellisen parantumisen tieksi. Tämä edellyttää pyhien autiomaakilvoittelijoiden ja isien mukaan oikeaa terapeutista metodologiaa, ja se puolestaan kokonaisvaikutteista osallistumista kirkon elämään ja mysteeriöihin, ja se taas ortodoksisen kirkon jäsenyyttä. Autiomaaopettajien syvä sisäinen vakaumus on, että Jumala rakastaa heitä. Jumala on terapeutisesti läsnä ihmisen kilvoituksessa.

Papin työkenttä - elämän arena

Isä Jarmo jatkaa:

– Ortodoksisessa maailmassa on 1920-luvulta lähtien pyritty vapautumaan läntisistä teologisista esikuvista ja palaamaan pyhien isien lähteiden ja tulkintojen ääreen. Omalla kohdallani Amerikan vuodet 1980-luvulla avasivat silmäni näkemään tämän vapautumisen tärkeyden. Tämä vapautuminen läntisen teologian rationalistisesta vankeudesta on kuitenkin mahdollista saattaa ortodoksiassa suotuisaan päätökseen vain, jos samanaikaisesti suuntaudutaan kokemukselliseen ja terapeutiseen ortodoksisen teologiaan.

Pappisvuosieni aikana olen kokenut tärkeäksi yhteyteni Kajaanin ortodoksisen seurakuntaan. Yhteiset palvelukset veljeni isä

Pentin kanssa, lukuisat keskustelut hänen kanssaan ortodoksisesta teologiasta, kulttuurista ja yleensä elämänmenosta ovat rikastuttaneet opetustyötä tekevän papin elämää ja osaltaan estäneet minua sortumasta elämän vierauteen.

Kirkon jokapäiväisellä käytännön elämällä on oltava teologinen olemus. Isä Pentti on osoittanut pappina vuosikymmenien aikana, että ortodoksinen teologia on kutsumus, se on kirkon palvelutehtävä. Se on olemukseltaan pastoraalista: itsekriittistä, dynaamista, avointa, uudistavaa, vapauttavaa ja lähimmäisestä huolehtivaa. On tärkeää tiedostaa, että ortodoksinen opetus ja kasvatus on suunnattu sekä kirkon jäsenille että kirkon ulkopuolella oleville.

Bysantissa lääketiede ja ortodoksinen usko olivat läheisessä yhteydessä samalla tavoin kuin fyysinen ja hengellinen terveys riippuvat toisistaan. Bysantin kirkko tuki monin tavoin yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Se ruokki köyhiä, osoitti vieraanvaraisuutta muukalaisille, huolehti sairaista sekä antoi turvan leskille, orvoille ja vanhuksille.

Pyhä *Johannes Krysostomos* kutsuu viisaasti papillista työkenttää ”elämän areenaksi”. Papin tehtävänä on saattaa ihmiset ikuiseen olemassaoloon opettamisen, parantamisen, kehottamisen, rukouksen ja eheyttämisen kautta. Pappi kohtaa työssään alati ihmisten turhamaisuuden ilmiöt: vihan, alakuloisuuden, kateuden, panettelun, tekopyhyyden, halpamaisen imartelun ja rikkaiden mielistelemisen.

Pyhittäjä *Johannes Siinailainen* sisällyttää katumukseen surun aikaisemmin tehdyistä synneistä, mutta myös hyveiden harjoittamisen ja kärsivällisyyden elämän vaikeuksissa. Isät kirjoittavat ja opettavat toisinaan hyvyyden ja pahuuden merestä. Molemmat yrittävät voittaa ihmissielun puolelleen. Pahuuden meri on pimeä,

Tuokiokuvia Romanian pääkaupungista

Ortodoksinen kirkko vahvasti osa elämää

Kirjoittaja Ceausescun mahtipontisen palatsin edustalla. Kuva: Maskosen perhealbumi.

Hämmästyimme, kun useimmat miehet ja naiset pysähtyivät kadulla kirkon kohdalla, ottivat hatun päästään, tekivät ristinmerkin ja jatkoivat sitten matkaansa. Kun poikkesimme sisään, oli kirkkoissa aina ihmisiä, jopa pappi, nuoria ja varttuneita, aikaisin arkaamuna, päivällä ja myöhään illalla. Kukin viivähti hetken, usein tietyn ikonipöydän edessä rukousvuoroaan odottaen, otti sitten laukkunsa tai

myrskyisä, orjuuttava, hengen tappava ja tukahduttava. Hyvyyden merta kuvastaa rakkaus, ääretön ja puhdas ilmapiiri, jonka täyttää uudistuva elämä ja loppumaton ilo.

Aikamme uskonto on materialismi. Monet etsivät siitä kuumeisesti elämään sisältöä ja merkitystä. Kirkon ensimmäisten vuosisatojen isät ja opettajat kiinnittivät paljon huomiota kristilliseen rakkauteen ja armeliaisuuteen. Kirkon ensimmäisten vuosisatojen suuren etiikan opettajan *Kleemens Aleksandrialaisen* (k. 215) mielestä rikkaus on *paheiden linnake*, mutta mielihaluinen köyhyys on ihmiselämässä parasta rikkautta. Viisaus ei löydy maallisesta

ostokassinsa ja poistui. Kirkkoja oli paljon, miltei joka korttelissa.

Nämä kokemukset ovat maaliskuulta allekirjoittaneen ja vaimo Maritan yksityiseltä turistimatkalta Romanian pääkaupungista Bukarestista.

Oma lukunsa olivat viikonlopun jumalanpalvelukset. Kirkot olivat tupaten täynnä kansaa, ovensuuhun saakka. Tilaa oli vaikea löy-

kolikosta, vaan kristityn todellinen rahayksikkö on katomaton *Jumalan Sana*, kuninkaallinen Jumalan valtakunnan kulta.

Ortodoksisessa kasvatustyössä on välttämätöntä ottaa huomioon kaksi tärkeää tehtävää. Opettamisen ja kasvattamisen tulee selittää ja vahvistaa ortodoksisista uskoa. Toiseksi kasvattamisen tulee auttaa kirkon jäseniä toteuttamaan ortodoksisista uskoa jokapäiväisessä elämässä. Kirkko on aina uskonut, ettei ketään kasteta asioita ja käsityksiä varten, vaan että kastetuista kehittyisi eläviä persoonia Kristuksessa.

Abba *Johannes Persialaisesta* kerrotaan, että kun

tää edes yhdelle jalkaparille saati kahdelle. Mutta sisällä olevat yrittivät ystävällisesti tiivistää ja viittoilla, että vielä mahtuu. Kirkkolaulu kuului vahvana ja sointuvana, kuorossa näimme jopa toista kymmentä nuorta mieslaulajaa yhtä aikaa.

Useissa kirkkoissa palvelus kuului kovaäänisen kautta myös ulkona. Sielläkin riitti väkeä. Joissakin paikoin oven edustan katetulla alueella valmisteltiin voileipiä ja vettä ilmeisesti odotta-

pahantekijät olivat hyökänneet hänen kimppuunsa, hän toi pesumaljan ja halusi pestä heidän jalkansa. Ja häpeissään pahantekijät alkoivat katua. Pyhän autiomaakilvoittelijan esimerkki osoittaa, ettei hengellisen ohjaajan päämääränä ole asettaa sääntöjä ja rangaistuksia, vaan tarjota persoonallinen terapeuttilinen suhde hengelliselle lapselle. Pyhä Henki ilmaisee siinä ohjaajavanhuksen autenttisen rakkauden. Tätä autenttista Jumalan rakkauden maailmaa kaivataan aikamme kirkossa. Kirkon terapeuttilinen teologia merkitsee palvelemista eikä vallankäyttöä.

Kajaanin seurakunta

maan väen tuloa ulos ja hetken seurustelua ennen kotiin lähtöä.

Pihalla olivat myös omat pienet katetut rakennelmat, joissa tuohukset paloi-ivat. Sisällä kirkkoissa niitä ei näkynyt. Tulkitsimme, että vuosisatoja vanhoja upeita kirkkotiloja ja ikoneita varjeltiin tuohusten ehkä aiheuttamalta noelta.

Kirkkorakennusten ulkomuoto vaihteli kovin johtuen varmaankin rakentamisen ajankohdasta. Ei ollut tarpeen pohtia miltä vuosikymmeneltä mikin kirkko oli. Arvailimme ja etsimme esitteistä vain vuosisatoja. Vain yhden sipulikulupolisen kirkon löysimme. Se oli venäläisen seurakunnan kirkko. Sisuksen täyttivät rakennustelingit, mutta nekään eivät estäneet pyhäkön auki olemista!

Omalla komealla kukkulalla oleva Romanian patriarkka Danielin kirkko hallintorakennusten ja luostarin ympäröimänä oli vaikuttavan kaunis sisältä. Ulkoa oudoksutti se, että kirkon kolme kohoavaa tornia olivat kaikki pyöreitä ja tasahuippuisia, kuin linnoituksessa ikään.

Talvella ennen matkaamme silmiimme sattui jokin kansainvälinen tutkimus, jonka mukaan Romania on maa, jossa väestöstä suurempi osa kuin missään muualla sanoo, että uskonnolla on merkittävä osa heidän jokapäiväisessä elämässään. Bukarestissa se oli helppo uskoa. Väestöstä noin 85 prosenttia on ortodokseja. Loput ovat pääasiassa muslimeita ja roomalaiskatolisia.

Bukarestin maamerkeistä huomattavin on diktaattorihallitsija Ceausescun rakennuttama ja juuri ennen hänen teloitustaan 1989 pääosin valmistunut mahtipontinen palatsi, maailman toiseksi suurin rakennus, lattia-alaltaan yli 31 hehtaaria. Sen ja sille johtavan kaksi kilometriä pitkän bulevardin tieltä raivattiin parimiljoonaisen kaupungin sydäimestä puskutraktorein kahdeksan neliökilometriä. Kotinsa menetti 40 000 kaupunkilaista. Kirkkoja purettiin 26 ja luostareita-kin kolme.

Seppo Maskonen

Kanoneita kutsutaan usein kirkon laeiksi, ja sellaisia ne epäilemättä eräässä mielessä ovatkin. Pyritään-
hän niitten avulla varsin usein säätelemään kirkon maanpäällistä hallintoa yksityiskohtia myöten. On kuitenkin syytä korostaa, että kautta aikojen tätä puolta on hoidettu maallisen lainsäädännön teitä, missä se vain on ollut mahdollista ja tietenkin aina sillä edellytyksellä, ettei jouduta ristiriitaan kirkon opin sanelemien ja hierarkista hallintomenetelmää edellyttävien periaatteitten kanssa.

Kanoneita sovelletaan vain kirkon jäseniin

Kanoneita voidaan verrata lakeihin myös siinä mielessä, että niissä hyvin usein sanellaan "rangaistuksia" erilaisista rikoksista, synneistä, ei pelkästään kirkon palveluksessa oleville papiston jäsenille, vaan myös maallikoille, so. kaikille kirkon jäsenille.

Sääntöjä voidaan kuitenkin soveltaa vain kirkon jäseniin, niitä ei yritetäkään soveltaa muihin. "Ulkopuolella olevat tuomitsee Jumala" (1. Kor. 5:13), ei kirkko, joka ei halua edes yrittää mitään sellaista, sillä anateemahan merkitsee (sanan epäonnistuneesta käännöksestä 'kirkonkirous' huolimatta) itse asiassa sitä, että kirkko "pesee kätensä" asiasta – eikä suinkaan vähiten siksi, että asianomainen "ulkopuolinen synnintekijä" ei edes halua saada apua.

Onkin tärkeää korostaa, että kanonit on tarkoitettu vain "kirkon jäsenille" – muu oikeastaan kaatuukin omaan mahdollisuuteensa. Jo varsin pintapuolinen kanonien tutkistelu paljastaa, että kanonit eivät ole "rikoslaki", sillä niiden säätämät "rangaistukset" epitiimit (oikeastaan lääkintäehdotukset, reseptit synnin taudin voittamiseksi), vaihtelevat kanonista toiseen aivan liikaa, jopa siinä määrin, että voidaan puhua ristiriidoista. Kuitenkin pyhät ja suuret synodit hyväksyivät nämä ristiriidat silmää räpäyttämättä. Miksi?

Asian pitäisi käydä ilmi jo siinä, että kanoneilla on aina nähty olevan jokin muu tärkeämpi kuin lainsäädännöllinen, "kirkkokuriin" liittyvä tai muu sellainen merkitys. Sillä kun otamme huomioon, miten pienempiin yksityiskohtiin synodien isät saattoivat puuttua määritellesään erilaisia opin kohtia, tuntuisi oudolta, että sitten olisi yllättäen synodista toiseen

Kanonien luonteesta

Kirkkolaiva elämän merellä. Kuva: Ortodoksisen kirkon kanonit selityksineen. OKJ. Pieksämäki 1980.

oltu täysin kykenemättömiä huomaamaan näitä ristiriitaisuuksia.

Varsin kiinnostavaa on tässä mielessä tarkastella eri kanoneita, joissa on lueteltu Raamatun kirjoja, sillä nekin ovat ristiriitaisia keskenään. eikö se jo sellaisenaan ole riittävä todistus siitä, että Raamattukin on tradition sanelema tuote, jolla ei yksinäänsä ole mitään itseisarvoa, jos se yritetään erottaa traditiosta. Isien mukaanhan on jossain määrin "yhden tekevää", mitä kukin tahtoo Raamattunsa sisältävän.

Synodit oikean uskon puolustajina

Etsiessämme ratkaisua kysymykseen, mikä on kanonien merkitys, meidän on luonnollisestikin kiinnitettävä huomio synodien merkitykseen sellaisinaan. Usein synodeita kuvataan varsin mielellään osaksi kirkon hallintokoneistoa ja korostetaan niiden ilmaisemaa "demokratiaa" kirkossa, koska juuri ne estävät ketään yksityistä ihmistä saavuttamasta minkäänlaista diktatuuria kirkon asioissa. Varmasti ne ovat kaikkea tätä, mutta silloin on hyvin outoa, että synodeita on aina kutsuttu kokoon suhteellisen harvoin; tällaista synodia ei

ole nähty tähdelliseksi kutsua koolle viimeisten tuhannen vuoden aikana. Mikä hallintolaitos on se, joka voi tuhatkin vuotta olla toimettomana?

Kirkkohistorian mukaan suuri ja pyhä synodi kutsuttiin aina kokoon silloin, kun jokin uskontotuuksista oli erityisen voimakkaasti uhattuna (esim. kolminaisuusoppi tai Kristuksen jumaluus). Uhan täytyi olla todella vakava, jotta tähän keinoon turvauduttiin. Ei riittänyt, että joku keksi uuden harhaopin – todellinen uhka kirkolle oli olemassa ilmeisestikin vain silloin, kun sen jäsenistöstä huomattavan suuri osa oli joutunut harhaopin uhreiksi.

On ehkä mielenkiintoista panna tässä yhteydessä merkille, että vaikka Bysantin keisarit useinkin esiintyivät maaliselta kannalta synodien kokoonkutsujina, niin melkein yhtä usein samaiset keisarit olivat joko itse harhaopin pauloissa tai ainakin selvästi myötämielisiä sille. Onkin siis ilmeisen väärin vetää sellaista johtopäätöstä, että synodit olisivat sanelleet päätöksensä keisarien tahdon mukaan.

Oma mielenkiintoni lienee silläkin, että kirkkoa ilmeisesti uhkaa jälleen vaara, joka koetaan vaikutuksiltaan riittävän suureksi – ensimmäisen

mäiseen kertaan tuhanteen vuoteen – synodin kokoonkutsumiseksi, nythän suurta ja pyhää synodia on ryhdytty toden teolla valmistelemaan. Miettiköön kukin itse, missä tämä vaara ilmenee...

Synodit ovat siis ensisijaisesti oikean ja puhtaan opin puolustajia maan päällä. Vasta toissijaisesti ne ovat osa kirkon hallintokoneistoa – joskin sen korkein maanpäällinen ilmaisu. kun siis tällainen synodi näkee hyväksi laatia kanoneita, meidän täytyy olettaa, että synodien sillä on ollut jokin muu syy kun antaa ja säätää kirkkolakeja; niistä saivat huolehtia maalliset viranomaiset tai yksityiset piispat paikallissynodeineen.

Kanonit etiikan dogmeja

Onkin luonnollista yhdistää kanonit dogmeihin, opinkappaleisiin. Kanonien lähempi tutkiminen tekee pian selväksi, että niillä on aina dogmaattista merkitystä, myös silloin, kun sitä ensi näkemältä voi olla vaikea huomata.

Tässä vaiheessa on erityisesti korostettava, että nykyinen ero dogmatiikan ja etiikan välillä on varsin uudenaikainen ilmiö. Kirkko ei ole sellaista eroa alun perin tehnyt, eikä oikeastaan tee vielääkään. Ero on puhtaasti

tekninen – ainakin sen pitäisi olla sellainen. Valitettavan usein vain tuntuu vallitsevan käsitys, että etiikka olisi jotain aivan muuta kuin dogmatikka. Kaikessa kuitenkin vallitsee periaate: "oikea usko – oikea elämä". Se joka uskoo oikein, elää (tai ainakin pyrkii elämään) oikein, ja kääntäen, se joka elää oikein, oletettavasti myös uskoo oikein.

Kanonit ovatkin ensisijaisesti "etiikan dogmeja". Se, mitä synodit määritelmässään sanovat dogmeista "tekniisesti", ilmaistaan kanoneissa käytännön kannalta. On ehkä jossain määrin valitettavaa, että kanonit ovat yleensä saaneet lakimääräysten ulkomuodon, mutta se oli ja on helpoin tapa esittää etiikan totuuksia. Toisaalta taas, jos kerran kysymyksessä on totuus, ei tinkimisvaraa ole, joten lakimuotoa voidaan perusteltunakin. Jo mainittu yksityiskohta, määrättyjen "rangaistuksien" ristiriitaisuus, ilmaisee nimittäin riittävästi sen, että pyhien isien mukaan pääasia on kuitenkin itse totuudessa ja sen ilmaisemisessa, ei rangaistuksissa. Eihän Jumalakaan rankaise meitä yksioikoisesti, vaikka varmasti aihetta olisikin.

Näin päädytään myös selitykseen siitä, miksi kanoneita on uterasti "rikottu",

so. kirkossa on katsottu läpi sormien mitä moninaisempia rikkomuksia. Suurempi totuus kuin mikään rangaistus on toki totuus Jumalan armosta ihmisiä kohtaan, Jumalan anteeksiantamus katuvalle.

Kanonit ja eettinen ihanne

Kuitenkin ihminen on velvolinen yrittämään parhaansa. Meidän on mahdollonta ilmaista millään kriteerioilla, kuinka paljon kunkin tulisi yrittää, siinä määrin yksilöllisesti ovat edellytykset tällä alueella ilmeisesti jakautuneet. Mutta yksi asia on sentään varma: kukaan ei voi tehdä enempää kuin tarvitaan. Kukaan ei voi jossain elämänsä vaiheessa sanoa: nyt olet pelastunut, nyt olen tehnyt tarpeeksi. Siitä syystä kirkko kieltäytyykin hyväksymästä oppia hyvien töiden varastoista, sillä yksin Kristuksella on sellainen varasto; kaikki muut ovat velkaa, ovatpa tehneet kuinka paljon hyvänsä. Siitä syystä myös on mahdollista, että voidaan pitää pyhänä sellaistaakin ihmistä, joka ei ulkonaisesti ottaen ole tehnyt mitään muuta kuin katunut, niin kuin ryöväri ristillä, viime hetkellä.

Aina on pyrittävä parempaan. Siitä johtuu suoraan se, että eri aikoina ja erilaisissa olosuhteissa ”rangaistukset” ovat voineet vaihdella suurestikin. Siellä missä ulkoiset olosuhteet ovat hyvät, on ilmeisesti myös edellytyksiä vaatia enemmän. Ja kun kerran on sellaisia edellytyksiä, täytyy niitä mainitun periaatteen mukaan noudattaa. Vain paras on kyllin hyvää. Siksi kanonit ilmaisevat meille eettisiä ihanteita, ideaaleja, joita ei ehkä koskaan ole voitu aivan kirjaimellisesti ihmisvoimin toteuttaa, mutta joita kuitenkin tulisi yrittää toteuttaa.

Rikkomus – katumus – tuomio – armo

Kirkko on myös katumuksen kirkko, oikeastaan sen koko olemassaolo perustuu katumuksen ideaan. Ihminen katu- tuu syntiä ja pyytää pelastusta Jumalalta. Jumala tarjoaa pelastuksen jokaiselle pyytäjälle sakramenttien välityksellä.

Kirkko hyväksyy katumuksen tässä ma Mitä ovat kanonit? ailmassa ja on aina valmis tarjoamaan apuaan jokaiselle, joka haluaa katua. Siksi ketään syntistä ei eroteta kirkosta (kuten jo mainittiin, anateemaan joutuvat vain ne, jotka ilmeisesti eivät haluaakaan katua). Siitä syystä voidaan esimerkiksi munkki, joka rikkoo valansa, vihkiä normaaliin kirkolliseen avioliittoon. Munkki katu- ja

aloittaa uuden elämän; synti ei ole hänen avioliittonsa, vaan hänen munkkeutensa, ja siitä on päästävää irti. Korostettakoon toisaalta myös sitä, että milloin avioliiton katsotaan perustuvan syntiin, se myös kielletään (esim. avioliitto lähisukulaisten kesken).

Se että kirkko varsin armottomasti saattaa erottaa papit virasta, on myös nähtävä oikealta kannalta. Seurakunnan opettajina toimivien pappien on oltava mahdollisimman pitkälle esimerkkeinä oikeasta opista ja oikeasta elämästä. Jos he eivät pysty olemaan hyvinä esimerkkeinä, on parempi, etteivät he toimi myöskään opettajina. Mutta huomattakoon: heitä ei tuki eroteta kirkon yhteydestä, vaan heillä on samat mahdollisuudet ja oikeudet vastaanottaa pelastus kuin kenellä muulla hyvänsä.

Asia on helppo ymmärtää opettajana eli ”esimerkinä” toimimisen vastuullisuuden pohjalta. Kanoneista toki saattaa syntyä vaikutelma, että on olemassa eri etiikka (ankarampi) papeille kuin maalikioille. Etiikka on kuitenkin sama – ihanteita vain sovelletaan ankarammin siellä, missä ihanteita pitää ehdottomammin ollakin. Mutta ihmisenä, yksilönä, papiston jäsenellä on pohjimmiltaan samat oikeudet kuin kaikilla kirkon jäsenillä, ja siis oikeus myös katumiseen. Ehkä on paikallaan mainita vielä, että on olemassa riittävästi esimerkkejä siitä, että milloin virasta pidättämistä voitaisiin pitää aivan liian kohtuuttomana, sitä ei myöskään ole sovellettu käytäntöön – ja taas kerran on rikottu kanoneita...

Jeesuksen vertaus leivisköistä on ehkä tärkein ohje kirkon eettisessä ajattelussa: se joka on paljon saanut, siltä myös paljon vaaditaan, ja siltä, joka sai vähän, myös vaaditaan vähän. Jokaiselta kuitenkin vaaditaan, että hän tekee parhaansa. Paha palvelija, joka katki leiviskänsä, teki näennäisesti ehkä oikeinkin – ainakaan hän ei hävittänyt saamaansa leiviskää. Mutta koska hän ei yrittänytkaan käyttää sitä hyväksi, hänet tuomittiin.

Samalla tavalla uhkaa tuomio jokaista, joka ehkä kyllä elää ”synnittä”, mutta ei vähimmäissäkään määrin yritä saavuttaa yhä parempaa ja korkeampaa elämää. Lankeemuksen saa anteeksi; armo on aina tarjolla, mutta vain sille, joka sitä etsii.

Isä Johannes Seppälä

Artikkeli on Seppälän kirjasta Puupalasta Jumalan kuvaksi, OKJ, Joensuu 1990.

Kirkon koulu

Mitä ovat kanonit?

Kanoneiksi sanotaan niitä kirjallisia ohjeita ja määräyksiä, joita kirkko on vuosisatojen aikana muotoillut. Toisin kuin maallinen lainsäädäntö, kirkon lain, kanonien, tarkoitus on ohjata kirkon jäseniä kohti Jumalan kaltaisuutta. Kanonisen oikeuden tarkoituksena on huolehtia siitä, että kirkon ja sen jäsenten elämä olisi joka suhteessa kirkon opettaman uskon mukais- ta. Kirkon kanoneissa uskon teoria ja käytäntö kohtaavat. Taustalla on jälleen nähtävissä kirkon syvä jumalallinen viisaus ja ihmistuntemus.

Kanoninen ajattelu nojaa, enemmän kuin lain kirjaimen sovellukseen, lain hengen toteutumiseen. Tärkeämpää on lain perimmäinen tavoite kuin itse lainomaisuus. Tämä tavoite on keskeinen tekijä, kun kanonista lakia sovelletaan käytännössä. Yhtäältä rakkauden henki ja ymmärrys ihmisen vajavaisuudesta ja toisaalta ihmisenä kasvamisen tielle ohjaaminen ovat lain hengen sovelluksen ydinprinsippejä.

Kanonisessa perinteessä lain hengen korostaminen on johtanut ekonomia-periaatteen syntymiseen kirkossa. Ekonomia tarkoittaa tässä yhteydessä kirkollisen säännön soveltamisen periaatetta. Tarkemmin sanottuna: tietty periaate, jota tavallisesti noudatetaan

sellaisenaan, voidaan joissakin yksittäisissä tapauksissa sivuuttaa, jotta periaatteen alkuperäinen tavoite paremmin toteutuisi. Toisin sanottuna: jos jonkin kanonin tapauskoh- tainen soveltaminen esimerkiksi sielunhoidollisista syistä vaatii sen yleisen tulokinnan muuttamista, näin voidaan harkinnan jälkeen tehdä. Kirkon yleisestä tulkinnasta poikkeavasta sovelluksesta ei saa kuitenkaan tehdä pysyvää sääntöä, vaan se on aina poikkeus.

Jokapäiväistä elämää koskevien kanonien tulkinta ja sovellus on kirkossa uskottu piispojen velvollisuudeksi. Piispoiltamme vaaditaan kirkon opetuksen laaja-alaisen hallitsemisen, elämänkoke- muksen ja ihmistuntemuksen lisäksi aimo annos talonpoikaisjärkeä. Emme suotta rukoile jatkuvasti esipaimen- temme puolesta.

Kanonit käsittelevät yleisiä kristillisiä eri elämäalueita koskevia periaatteita. Ne antavat ohjeita yhtä hyvin eettisiin kysymyksiin kuin jokapäiväisen elämän kovin arkisiltakin tuntuviin tilanteisiin. Ortodoksisen kirkon kanoniseen perinteeseen kuuluvat seuraavat kanoniko- konaisuudet:

1) Pyhien apostolien kanonit

2) Ekumeenisten kirkolliskou- kusten kanonit

3) Kymmenen paikallisen kirkolliskokouksen kanonit

4) kolmentoista pyhän isän kanonit .

† † †

On hämmästyttävää miten ajankohtaisia ja relevantteja kirkon yli tuhat vuotta vanhat kanonit pääosin ovat myös omana aikanamme. Aikajau- det ja sukupolvet tulevat ja menevät, ihminen pysyy sa- manlaisena. Ainakin jokainen kanoneja tunteva sen tietää.

Tuorein esimerkki kano- nien ajankohtaisuudesta on taannoin meillä käyty keskus- telu papiston jäsenten osallis- tumisesta politiikkaan. Kes- kusteluun osallistui muiden muassa joitakin poliitikkoja ja ainakin yksi kirjailija.

Normaalisti maassamme pidetään hyvänä tapana, etteivät poliittiset toimijat sekaannu kirkon sisäisiin asioihin. Onneksi näin ei ehtinyt juuri tapahtua. Lisäksi eräs tunnettu kirjailija vertasi kanonista oikeuttamme isla- min shari´a -lakiin. Ei kovin sivistyksellistä arvostetulta henkilöltä. Luonnollisesti oma piispaikokouksemme viesti oli uskollinen kanoniselle perinteelle: pappetta ei sovi politisoida.

Marko Patronen

Kuivajärven praasniekka pe-su 10.-12.7.2009

Perjantai 10.7.

klo 15 Muistopalvelus Rimmin hautausmaalla Kuh- mon Vartiuksessa

klo 18 Ehtoopalvelus pyhän Nikolaoksen rukous- huoneessa Kuivajärvellä

klo 19 Karjalainen tarinailta Hietajärven perinne- talossa

Lauantai 11.7.

klo 9 Kyykkäkilpailu

klo 14 Praasniekkajuhla

klo 18 Ehtoopalvelus rukoushuoneessa

klo 19 Muistopalvelus Kuikkaniemen hautausmaalla

Sunnuntai 12.7.

klo 9 III hetki, liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys rukoushuoneella

Saamelaisten kirkkopäivät

La 13.6. klo 9 Liturgia, ristisaatto ja rukouspal- velus Pyhän Nikolaoksen kirkossa Ivalossa. Toimittaa metropoliitta Panteleimon.

Muistopalvelus

Oulujoen hautausmaan ortodoksisella osastolla per- jantaina 29.5.2009 klo 18.

Yksinäinen miespuolinen ortodoksi!

Jos haluat kaverin ja kylässä piipahtajan, niin soita Oulun ortodoksisen miestenpiiriin diakoni Juhana Sirenille, puh: 040-594 3495.

Matkapapiston I toimipiirin uudelleen sijoittaminen

Kirkollishallitus päätti lokakuussa 2008, että matkapapiston päätoiminnan painopiste muutetaan maahanmuuttajatyöhön painotuvaksi 1.1.2009 alkaen.

Kirkollishallituksen 28.4.2009 päätöksen mukaisesti I matkapapistopiirin toimialue tulee käsittämään Vaasan seurakunnan lisäksi Oulun seurakunnan eteläosasta Alavieskan, Kalajoen, Merijärven, Oulaisen, Pyhäjoen, Raahen, Siikajoen ja Vihannin. Keskuspaikkana on Kokkola.

Kirkollishallitus päätti myös, että nykyiset toimenhaltijat irtisanotaan 1.1.2010 alkaen, koska heillä ei ole uusien säännösten edellyttämää kelpoisuutta. Oulun hiippakunta huolehtii toimien täyttämisen. Kajaanin ja Oulun seurakunnat ovat sitoutuneet osoittamaan papillisia tehtäviä ja uskonnonopetusta nykyiselle matkapapille.

Ortodoksinen tiedotuskeskus

Seppo Maskosesta kirjapainoneuvos

Oulun ortodoksinen hiippakuntasäätien pitkäaikainen asiamies ja Suomenmaa-yhtiöiden eläkkeellä oleva toimitusjohtaja Seppo Maskonen on saanut tasavallan presidentiltä kirjapainoneuvoksen arvonimen. Neuvoskirja luettiin kiitosrukouspalveluksen jälkeen Pyhän Kolminaisuuden katedraalissa Oulussa 31.3.2009.

Onnittelemme kirjapainoneuvosta ja kiitämme vuosia kestäneestä hyvästä yhteistyöstä.

Paimensanomat

Oulun seurakuntatalon peruskivi muurattiin

Peruskiven muuraus 30.3.2009. Isä Raimo Kiiskinen ja rakennustoimikunnan jäsen Tuula Jokiranta täyttämässä peruskiveen muurattavaa lieriötä. Toimitusta todistamassa Johannes Palsola. Kuva: Jukka Mäntymäki.

Lapin ortodoksinen seurakunnan tarkastus pe-ma 28.-31.8.2009

Ohjelma:

Pe 28.8.

klo 9 Tarkastuksen alkajaisrukoushetki, Rovaniemen p. Andreaxen kirkko

La 29.8.

klo 10 Liturgia, Sevettijärvi
klo 16 Akatistos, p. Triifonin kirkko ja Sevettijärven koululla seurakunnan pohjoisalueen luottamushenkilöiden tapaaminen sekä papiston kokous

Ma 31.8.

klo 9 Tapaaminen luottamushenkilöiden kanssa, Rovaniemen seurakuntasali
klo 9.30 Rukoushetki ja seurakuntakokous, Rovaniemen p. Andreaxen kirkko

Saamelaiden kirkkopäivät

La 13.6. klo 9 Liturgia, Pyhän Nikolaoksen kirkko, Ivalo, metropoliitta Panteleimon

Kutsun teidät viettämään 60-vuotispäivääni Muhokselle 11.7.2009

Aloitamme liturgialla klo 10 ja jatkamme sen jälkeen ev.lut. leikeskus Koortilassa klo 12.30 ruokailulla ja muis-telolla. Ilmoittautumiset 20.6. mennessä helpottamaan emäntien tehtävää puh. 040 5078991, 040 8784850. Mahdolliset muistamiset voi myös osoittaa tilille Nordea 136835-4849.

Ylidiakoni Tapani Menschakoff

Hiippakuntasäätio päätti apurahoista

Toukokuun lopulla pidettävä Vaasan kansainvälinen kuorofestivaali, jonne osallistuu mm. useita ortodoksisuoroja, saa 2000 euron apurahan Oulun ortodoksinen hiippakunnan säätiolta.

Viidensadan euron apurahat myönnettiin kahdelle henkilölle opiskelun tulemiseen. Hum.kand. Viivi Hirvikoski tekee pro gradu-tutkimusta Oulun yliopiston historian laitoksella aiheesta Ortodoksisuus Oulun alueella. Teologian ylioppilas Marko Mäkinen Tornioista saa apurahan ortodoksinen teologian opiskeluun Joensuun yliopistossa.

Niin ikään viisisataa euroa saavat kansalaisopistossa käsityötä opettanut Katri Jefremoff Inarin Nellimistä kolttasaamelaiden käsityöiden valmistukseen ja valmistustapojen tallentamiseen valokuvien sekä Kolttien kyläkokous kolttien asuttamisen ja Sevettijärven koulun 60-vuotisjuhlien juhla- ja järjestelyihin elokuun lopulla.

Perinteisen anomuksetta myönnettävän tunnustus-palkinnon, joka on viime vuosina ollut yleensä 1000 euroa, säätio päätti jakaa myöhemmin syksyllä.

Nyt tehty jako mukaan lukien hiippakuntasäätio on jakanut apurahoja yhteensä 58 300 euroa. Säätio perustettiin vuonna 1988 kauppias Veera Mikkilän testamenttilahjoituksen varoin. Myöhemmin säätio on saanut myös yhden pienemmän testamenttilahjoituksen. Varat on sijoitettu turvaavasti ja apurahat voidaan myöntää omaisuuden vuotuisesta tuotosta.

Hiippakuntasäätioillä ei ole palkattua työvoimaa. Hallitus, hallintoneuvosto ja asiamies hoitavat tehtäviään talkooperiaatteella.

*Seppo Maskonen
säätion asiamies*

О семинаре, посвященном церковному служению переселенцам

29 апреля в резиденции архиепископа Карельского и всей Финляндии проходил семинар, посвященный церковному служению эмигрантам. Владыка Лео уже во второй раз пригласил на обсуждение насущных вопросов священно- и церковнослужителей, деятельность которых в большой мере включает в себя помощь в воцерковлении и пастырское окормление переселенцев, в особенности русскоговорящих. Встречи при участии и инициативе предстоятеля Финляндской церкви, становящиеся уже регулярными, свидетельствуют о чрезвычайно серьезной включенности православного общества в тему жизни эмигрантов в Церкви и финском обществе.

На первом семинаре, проходившем в середине сентября прошлого года, ставились общие вопросы, покрывающие широкий диапазон проблем эмигрантов в церковном контексте – от поиска религиозно-культурного портрета переселенца до выявления основ церковного межюрисдикционного сотрудничества. Участники нынешнего семинара, помимо его председателя арх. Лео, – епископ Арсений, о. Сергей Коллиандер, о. Александр Рожченко, о. Виктор Максимовский, секретарь архиепископа дьякон Юрки Хяркёнен, преподаватель Валаамского народного училища Владимир Сократилин – говорили уже о более конкретных и узких задачах и проблемах.

Начался разговор с кратких рассказов участников

семинара о нынешней ситуации, складывающейся в разных местах их служения – на приходах, где количество русскоговорящих прихожан все увеличивается, и в Валаамском монастыре, куда постоянно приезжают паломники и туристы не только из разных городов Финляндии, но и России, почему и там необходимо постоянное присутствие священника и гида, говорящих по-русски.

Присутствие в храмах русскоязычных прихожан во всех уголках Финляндии давно уже не удивляет местных жителей, и отрадно замечать открытость, тепло и доверие, с которыми приходы принимают новых своих членов. Вместе с тем, путь взаимопознания и взаимопроникновения пусть очень близких, но все же разных культур и обычаев благочестия очень непросто и долго. Нам всем предстоит еще совершить большую духовную работу по преодолению взаимных предрассудков. На семинаре была отмечена важность и безусловная желательность внехрамовых встреч, на которых прихожане, говорящие на разных языках, могли бы больше узнавать друг друга. Такой опыт уже есть, и на приходском и даже на епархиальном уровне, и он приносит свои плоды большего доверия и общения.

Безусловно, самым насущным вопросом в проблеме воцерковления эмигрантов является богослужебный язык. Уже во многих приходах регулярно совершаются богослужения на церковнославянском и русском языке, так что здесь уже нет

такой острой проблемы, как было например еще несколько лет назад. Зато теперь перед нами стоит новый вопрос: совершать ли богослужения отдельно на финском и на русском или на одной службе по мере необходимости использовать разные языки, учитывая, кто участвует на конкретной литургии или всенощном бдении. И можно было бы рекомендовать, чтобы в храмах было больше таких сешанных богослужений, чтобы мы все не только учились молиться, но и учились молиться вместе, всею церковью, независимо от наших человеческих данных – от языка, культуры, пола и возраста. Кстати, о работе с детьми в приходах также зашла речь на семинаре. И это вопрос, требующий не только обсуждения, но еще и практического участия прихожан. Как еще многие и многие вопросы нашей христианской жизни, жизни вместе во Христе и Его Церкви (а не *нашей* или *их*, как к сожалению можно нередко слышать) решаются посильным духовным трудом, «постом и молитвой», надеждой, смирением и терпением.

Мы все надеемся, что любая встреча, будь то на самом высшем уровне церковной власти или на уровне разговора двух-трех верующих, если нами будет искаться присутствие Божье и Его святая воля, она не пройдет даром, но принесет плод в нашем христианском пути.

священник
Виктор Максимовский

Ortodoksiset jumalanpalvelukset Yle radio 1

Su 7.6. klo 11 Liturgia, Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu

Su 12.7. klo 11 Liturgia, Helsinki

Su 26.7. klo 11 Liturgia, Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio

Su 9.8. klo 11 Liturgia, Kristuksen ylösnousemuksen kirkko, Jyväskylä

Su 23.8. klo 11 Liturgia, Profeetta Elian kirkko, Iisalmi

Ortodoksiset hartaudet Yle radio 1

Aamuhartaus

klo 6.15 ja 7.50

La 13.6. Kirkkoherra Timo Tynkkynen, Lappeenranta

La 11.7. Rehtori Pekka Jyrkinen, Anttola

La 1.8. Kirkkoherra Markku Salminen, Helsinki

La 22.8. Pastori Mikael Sundkvist, Hyvinkää

Iltahartaus

klo 18.50

Ti 16.6. Nunna Kristoduli, Lintulan luostari, Heinävesi

Ti 21.7. Kirkkoherra Mikko Kärki, Kuopio

Ti 18.8. Kanttori Varvara Merras-Häyrynen, Helsinki

Tapahtumakalenteri touko-, kesä-, heinä- ja elokuussa 2009

OULUN SEURAKUNTA

Oulun ortodoksinen seurakunta, Nummikatu 30 B 10, 90100 Oulu, p. (08)311 5741, fax (08)375986, sähköposti: oulu@ort.fi. Kirkkoherra Raimo Kiiskinen, p. (08)375 986, 0400 890 622. II pappi Kuisma Suopela, p. (016)437 492, 0400 393 091. Kanttori Laura Aho, p. 040 556 3997, II kanttori Helena Matsi, p. 040 6479, nuoriso- ja diakonia-työntekijä Petri Aho, p. 045 114 7447

OULU

Pyhän Kolminaisuuden katedraali

Torikatu 74

Isännöitsijä Kari Vasko
p. 040 776 6599

Ke 3.6. klo 18 Ehtoopalvelus

La 6.6. klo 18 Vigilia

Su 7.6. klo 10 Liturgia, radiointi

Ke 10.6. klo 18 Ehtoopalvelus

La 13.6. klo 18 Vigilia

Su 14.6. klo 10 Liturgia

Ke 17.6. klo 18 Ehtoopalvelus

La 20.6. klo 18 Vigilia

Su 21.6. klo 10 Liturgia

Ke 24.6. klo 18 Ehtoopalvelus

La 27.6. klo 18 Vigilia

Su 28.6. klo 10 Liturgia, Sergei ja Herman Valamolaiset

Ke 1.7. klo 18 Ehtoopalvelus

La 4.7. klo 18 Vigilia

Su 5.7. klo 10 Liturgia

Ke 8.7. klo 18 Ehtoopalvelus

La 11.7. klo 18 Vigilia

Su 12.7. klo 10 Liturgia

Ke 15.7. klo 18 Ehtoopalvelus

La 18.7. klo 18 Vigilia

Su 19.7. klo 10 Liturgia, kristinoppikoulu alkaa

Ke 22.7. klo 18 Ehtoopalvelus

La 25.7. klo 18 Vigilia

Su 26.7. klo 10 Liturgia, kristinoppikoulun päätös

Ke 29.7. klo 18 Ehtoopalvelus

La 1.8. klo 18 Vigilia

Su 2.8. klo 10 Liturgia

La 8.8. klo 18 Vigilia

Su 9.8. klo 10 Liturgia

Ke 12.8. klo 18 Ehtoopalvelus

Troickipeei' v prääznej

Vittlopeei' v ee'jjpeeivest prääskjep troicki prääznej ceerkav šoddâmpeei' v. Tât pei' vv touttâp Pââ'ss Jiögg koolgtummust apostooli ool da sie' brrkää' dd šöddmōžž (Ap.t 2:1-11) Kontakist kuullâp:

»Ko pukin ölljumus leäi puättam vuâlas da sie'jti kiölid. Son juö'jji tollkiölid. Son kääčcai puk ööutsâjja. Da nu'tt mij ööutmiölin ää'leep pukin pââ'znmōs Jiögg«. Troickipeeivest alttep puk sluu'žbaid mo'lidvain Pââ'ss Jiögg peällä » Äälmlaž Koongōs«.

Erkki Lumisalmi

Tapahumakalenteri touko-, kesä-, heinä- ja elokuussa 2009

Pe 14.8. klo 18 Vigilia
La 15.8. klo 18 Vigilia
Su 16.8. klo 10 Hetkipalvelus
Ke 19.8. klo 18 Ehtoopalvelus
La 22.8. klo 18 Vigilia
Su 23.8. klo 10 Liturgia
Ke 26.8. klo 18 Ehtoopalvelus

Oulunjoen hautausmaan
ortodoksinen osasto

Pe 29.5.2009 klo 18 muisto-
palvelus

MUHOS

**Kristuksen kirkastumisen
rukoushuone**

Kärpantie 1

Isännöitsijä Seija Pirttikoski
p. 040 758 5463

La 6.6. klo 10 Liturgia
La 11.7. klo 10 Liturgia
Ke 5.8. klo 18 Vigilia
To 6.8. klo 9.30 Vedenpyhitys
ja liturgia, rukoushuoneen
praasniekka

VIHANTI

**Jumalanäidin
suojeluksen rukoushuone**

Vanha Ouluntie 26

Isännöitsijä Heikki Hilakivi
p. 050 603 94

Ma 1.6. klo 10 Liturgia, Py-
hän Hengen päivä
La 27.6. klo 10 Liturgia
To 30.7. klo 10 Liturgia, Maa-
kuntajuhla

RAAHE

**Jumalanäidin temppeliin
käymisen rukoushuone**

Brahenkatu 2

Isännöitsijä Lea Kuusirati
p. (08)223 8316

La 1.8. klo 10 Liturgia, pyhän
ristin esiintuominen

KEMI

**Johannes Kastajan
kirkko**

Lehtokatu 31

Isännöitsijä Martti Takalo
p. 040 548 6052

Ma 1.6. klo 10 Liturgia, Py-
hän Hengen päivä
Ti 23.6. klo 18 Vigilia
Ke 24.6. klo 10 Vedenpyhitys
ja liturgia, Johannes kastajan
syntymä, kirkon praasniekka
La 18.7. klo 18 Vigilia
Su 19.7. klo 10 liturgia

TORNIO

**Apostolien Pietarin
ja Paavalin kirkko**
Lukiokatu 1

Isännöitsijä
Antero Hyytiäinen
p. (016)443 044

La 13.6. klo 18 Vigilia
Su 14.6. klo 10 Liturgia
Su 28.6. klo 18 Vigilia
Ma 29.6. klo 10 Vedenpy-
hitys ja liturgia, temppelin
juhla

HAUKIPUTAAN MARTINNIEMI

**Pietarin ja Paavalin sekä
Arseni Konevitsalaisen
rukoushuone**

Martinniementie 206

Isännöitsijä
Timo Arhippainen
p. 040 413 3054

To 11.6. klo 18 Ehtoopalvelus
Pe 12.6. klo 10 Vedenpyhitys
ja liturgia, rukoushuoneen
praasniekka
La 27.6. klo 18 Vigilia
Su 28.6. klo 10 Liturgia

TERVOLAN VAREJOKI

**Pyhittäjä Trifon Petsamo-
laisen rukoushuone**

Tsasounantie 34

Isännöitsijä Anja Suopela
p. (016)437 492

La 6.6. klo 18 Vigilia
Su 7.6. klo 10 Liturgia
La 20.6. klo 18 Vigilia
Su 21.6. klo 10 Liturgia

Isä Kuisma Suopela kesälo-
malla 30.7. - 23.8.

Kristukseen kastetut

Lumina Nikole Leukkunen,
Oulu
Ella Sofia Aleksandra
Pitkänen, Oulu
Sanna Emilia Salonen, Uta-
järvi
Saana Iisa Ilona Tampio,
Kempele

Herra, vihi heidät kunnialla ja jaloudella

Jouko Juhani Koski ja Maritta
Anne Pudas, Oulu

Ikuinen muisto

Kari Johannes Aapalahti 54
v. Oulu
Aleksi Borisoff 93 v. Oulu
Pentti Johannes Harju 69 v.
Kemi
Maili Kamula 72 v. Kemi
Tamara Kusmin 88 v. Kemi
Aleksanteri Muntti 79 v.
Kemi
Väinö Kalevi Plaketti 59 v.
Oulu

Klaudia Siikonen 84 v. Siika-
latva

Tervetuloa seurakuntaan

Jukka Petteri Härmä, Oulu
Janne Tapio Jyrälä, Tornio
Oliver Kohlenberg, Oulu
Antti Petteri Ropponen, Oulu
Outi Sinikka Salonen, Uta-
järvi
Petri Juhani Tervo, Oulu
Juha Markus Vornanen, Oulu
Ritva Kaarina Vuorma, Oulu
Anna Leena Vääräniemi,
Oulu

KAJAANIN SEURAKUNTA

Kirkkoherranvirasto avoinna
ti, to ja pe 09-12 ja 13-15
puh. 633030
Virkatodistusten tilaukset
puh. (08)3115741 tai sähkö-
postilla oulu@ort.fi
Ajantasaisia uutisia, tapahtu-
mia ja ilmoituksia voi seurata
seurakunnan kotisivuilla
osoitteessa www.ort.fi/kajaani

KAJAANI

**Kristuksen kirkastumisen
kirkko**

Kirkkokatu 17

Isännöitsijä Reijo Marjomaa
p. (08) 633 0312

La 30.5. klo 18 Pyhän Kolmi-
naisuuden päivän vigilia
Su 31.5. klo 10 Liturgia
La 1.8. klo 18 Vigilia
Su 2.8. klo 10 Liturgia
La 8.8. klo 18 Kristuksen
kirkastumisjuhlan vigilia, met-
ropoliitta Panteleimon
Su 9.8. klo 10 Liturgia,
ristisaatto ja vedenpyhitys
Linnasaassa, metropoliitta
Panteleimon
To 13.8. klo 9 Liturgia
Pe 14.8. klo 9 Valahartaus ja
sotilasvala
La 29.8. klo 18 Vigilia
Su 30.8. klo 10 Liturgia

SOTKAMO

**Jumalansynnyttäjän
suojeluksen kirkko**

Rauhantie 13

Isännöitsijä Vappu Korhonen
p. (08) 666 1811

La 18.7. klo 18 Vigilia
Su 19.7. klo 10 Liturgia
La 8.8. klo 18 Vigilia
Su 9.8. klo 10 Liturgia

KUHMO

Karjalan valistajien kirkko
Koulukatu 47

Isännöitsijä Martti Palviainen
p. 040 726 6352

La 30.5. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 31.5. klo 10 Liturgia
La 27.6. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 28.6. klo 10 Liturgia

PALTAMO

**Jumalanäidin
kuolonuneen nukkumisen
rukoushuone**

Talonpojantie 3

Isännöitsijä Liisa Mähönen
p. (08)871452

Su 24.5. klo 10 Liturgia
La 15.8. klo 18 Jumalansyn-
nyttäjän kuolonuneen nukku-
misen juhlan vigilia
Su 16.8. klo 10 Vedenpyhitys,
liturgia ja ristisaatto

ÄMMÄNSAARI

Pyhän ristin rukoushuone
Keskuskatu 1

Isännöitsijä Ritva Ivanoff
p. (08) 713 221

La 13.6. klo 18 Ehtoopalvelus
Ti 23.6. klo 18 Suuri ehto-
palvelus
Ke 24.6. klo 9 Liturgia
La 4.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 5.7. klo 10 Liturgia
Su 26.7. klo 10 Liturgia

KUIVAJÄRVI

**Pyhän Nikolaoksen
rukoushuone**

Kuivajärventie 196

Isännöitsijä Jyrki Huovinen
p. 0400 284711

La 6.6. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 7.6. klo 10 Liturgia
Ti 7.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Ke 8.7. klo 18 Ehtoopalvelus
To 9.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Pe 10.7. klo 18 Ehtoopalvelus
La 11.7. klo 18 Ehtoopalvelus,
metropoliitta Panteleimon
Su 12.7. klo 9 Liturgia,
vedenpyhitys ja ristisaatto,
metropoliitta Panteleimon

Kristukseen kastetut

Matias Antero Tuomisalo,
Vaala

Ikuinen muisto

Lea Martikainen, 72 v.
Olavi Kulju, 79 v.
Leo Kononen, 79 v.

Herra, vihi heidät kunnialla ja jaloudella

Eeva-Liisa Immonen ja Ismo
Jari Pulkkinen, Kuhmo
Merja Partanen ja Jouko Huk-
kanen, Kajaani

Lasten kerhot

Kajaanin ja Sotkamon las-
ten- ja nuorten kerhojen
kokoontumisista ilmoitetaan
paikallislehdissä ja seurakun-
nan ilmoitustauluilla. Ohjaa-
jat Tarja Hukkanen p. 0500
773 094 ja Andra Aldea-Par-
tanen p. 050 514 7097

Kassia naisten piiri ja tiistai- seurat

Kokoontumisista ilmoitetaan
paikallislehdissä

Muut tilaisuudet ja tapah- tumat

Ti 26.5. klo 9 Sotkamon
hautausmaalla siivoustalkoot
ja yhteinen litanian
Pe 29.5. klo 17 Kajaanin
hautausmaalla siivoustalkoot
ja yhteinen litanian
la 4.7. klo 10 Andrei Rublevin
praasniekkajuhlan liturgia,
vedenpyhitys ja ristisaatto
Sotkamon Petäjävaarassa,
metropoliitta Panteleimon
Pe 10.7. klo 15 Litanian Kuh-
mon Rimmin hautausmaalla,
metropoliitta Panteleimon
La 11.7. klo 14 Kuivajärven
praasniekkajuhla
La 25.7. klo 15 Pesiön praas-
niekkajuhla, Pesiönlinna,
Suomussalmi
11.-13.8. Pohjois-Suomen
ortodoksivarusmiesten kou-
lutustapahtuma Kainuun
Prikaatilla

Muut ilmoitukset

Kirkkoherra Pentti Hak-
karainen on vuosilomalla
4.6.-3.7.2009 jolloin sijaisena
toimii pastori Kauko Ivanoff
puh. 0400 275 111. Mat-
kapastori Kauko Ivanoff on
vuosilomalla 14.7.-17.8.2009.
Virkatodistusten tilaukset
puh. (08) 311 5741 tai säh-
köpostilla oulu@ort.fi Ajan-
tasaisia uutisia, tapahtumia ja
ilmoituksia voi seurata seura-
kunnan kotisivuilla osoittees-
sa www.ort.fi/kajaani

KIURUVEDEN SEURAKUNTA

Kiuruveden ortodoksinen
seurakunta, Niemistenkatu 6,

Tapatumakalenteri touko-, kesä-, heinä- ja elokuussa 2009

74700 Kiuruvesi
p./fax (017) 752 278, e-mail:
kiuruvesi@ort.fi
Virasto avoinna ke klo 11 -
13.

Kirkkoherra Antero Petsalo,
Luhtapolku 3, 74700 Kiuru-
vesi
Gsm 050 527 1026, e-mail:
antero.petsalo@ort.fi

KIURUVESI

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Niemistenkatu 6
Isännöitsijä Sinikka Salolahti
P. 040 708 0797

La 30.5. klo 18 Vigilia
Su 31.5. klo 10 Liturgia ja
ehtoopalvelus, Pyhän Kolmi-
naisuuden päivä
Pe 6.6. klo 18 Vigilia
Su 14.6. klo 10 Liturgia
La 27.6. klo 18 Vigilia
Su 28.6. klo 10 Liturgia
Su 12.7. klo 10 Hetkipalvelus
La 8.8. klo 18 Vigilia
Su 9.8. klo 10 Liturgia
Pe 14.8. klo 18 Vigilia
La 15.8. klo 10 Liturgia, toi-
mittaa Metropoliitta Pante-
leimon, Jumalansynnyttäjän
Neitseen Marian kuolonu-
neen nukkuminen
La 29.8. klo 18 Vigilia
Su 30.8. klo 10 Liturgia

KARVOSKYLÄ

Kristuksen kirkastumisen kirkko

Jokikyläntie 7
Isännöitsijä Jarmo Pyllkönen
p. 040 5706 936

Ma 1.6. klo 10 Liturgia, Py-
hän Hengen päivä
Ma 6.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 26.7. klo 10 Hetkipalvelus
Ke 5.8. klo 18 Juhlavigilia
To 6.8. klo 10 Vedenpyhitys ja
liturgia, praasniekka, Her-
ramme Jeesuksen Kristuksen
kirkastuminen
Su 23.8. klo 10 Liturgia

Muut tilaisuudet

Ti-to 9.6.- 11.6. Kalajoki-
laakson tiistaiseuran järjestää
pyhiinvaellusmatkan Syvärin
luostariin isä Anteron hengel-
lisellä johdolla.

Seuraavan numeron

**PÄIVITETYT
TIEDOT**

toimitussihteerille
viimeistään

tiistaina 11.8.2009

PYHÄSALMI

Profeetta Elian rukous- huone

Vesitornintie 15
Isännöitsijä Marja-Leena Mak-
simainen
p. 040 708 8751

La 13.6. klo 18 Vigilia
Ma 29.6. klo 10 Liturgia
La 1.8. klo 18 Vigilia
Su 16.8. klo 10 Liturgia

KYTÖKYLÄ

Jumalaäidin syntymän rukoushuone

Kytökyläntie 724
Isännöitsijä Pekka Hytönen
p. 044 4252 889

Su 7.6. klo 10 Liturgia
Su 2.8. klo 10 Liturgia
La 22.8. klo 18 Vigilia

SÄILYTTÄKÄÄ TÄMÄ
LEHTI. Tulemme vähentä-
mään ilmoittelua paikallis-
lehdissä. Vain muutoksista
ilmoitetaan.

Ikuinen muisto

Keijo Kulhomäki, 62 v, Kiuru-
vesi
Laina Toivonen, 94 v, Kiuru-
vesi

Kirkkoherra isä Antero Petsalo on lomalla 16. - 23.6.2009 ja 1. - 31.7.2009. Virasto on kiinni 1. - 31.7.2009. Kiireellisissä tapauksissa ottakaa yhteyttä kirkonisännöitsijä Sinikka Salolahteen puh. 040 708 0797.

Isä Anteron sielunhoitotunnit kirkossa keskiviikkoisin klo 11 - 13.

Virkatodistukset tulee tilata Oulun ortodoksisesta seurakunnasta ma - pe klo 9-12 p. (08) 311 5741, e-mail: oulu@ort.fi

**VAASAN
SEURAKUNTA**

Kirkkoherran virasto on avoinna keskiviikkoisin klo 13 - 16 (suurina juhlapyhinä suljettu).
Osoite on Koulukatu 45, 65100 Vaasa. Puh(06) 317

2620, faksi (06) 312 4063.
Sähköpostiosoite on vaasa@ort.fi Virkatodistukset saa Oulun ortodoksisesta seurakunnasta, puh. (08) 311 5741 tai oulu@ort.fi Kirkkoherra Matti Wallgrén, puh. 050-3520 735 sähköpostiosoite on matti.wallgren@ort.fi ja kanttori Paula Löfgren sähköpostiosoite paula.lofgren@ort.fi, puh 040 5676614 Kirkkoherra Matti Wallgrén on lomalla 15.06 - 12.07. 2009. Sijaisina toimivat isä Jyrki Ojapelto (15.6. - 24.06. ja 9.7.-12.7.), puhelin 050 591 0418 ja isä Juhani Itonen (25.06 - 8.7) ja puhelin 040 501 8006.

VAASA

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Kasarmintori
Isännöitsijä Max Sebastian Kalinainen
p. 0500 690 927

Pe 5.6. klo 18 Panihida Vanhan Vaasan hautausmaalla Ivan Lisitsinin muistolle
La 6.6. klo 18 Vigilia
Su 7.6. klo 10 Liturgia
Su 12.7. klo 10 Liturgia
Su 26.7. klo 10 Liturgia
Ke 5.8. klo 18 Vigilia
To 6.8. klo 10 Liturgia, Heramme Jeeuksen Kristuksen kirkastuminen
To 6.8. klo 20 Akatistos, Taiteiden yö
Pe 14.8. klo 18 Vigilia
La 15.8. klo 10 Liturgia, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen
La 22.8. klo 18 Vigilia
Su 23.8. klo 10 Liturgia

KOKKOLA

Pyhien Simeonin ja Hannan rukoushuone

Katariinankatu 3
Isännöitsijä Nadeshda Kurki
p. 0400 998 883

Su 14.6. klo 10 Liturgia
Ti 21.7. klo 9 Aamupalvelus
Ke 22.7. klo 9 Aamupalvelus
To 23.7. klo 9 Aamupalvelus
Pe 24.7. klo 9 Aamupalvelus
Su 2.8. klo 10 Liturgia

PIETARSAARI

Pyhän profeetta Elian ja pyhän Annan rukoushuone

Narsinkatu 2
Isännöitsijä Leif Sandvik
p. (06) 724 8634

Su 5.7. klo 10 Liturgia
Su 12.7. klo 10 Hetkipalvelus
Su 19.7. klo 10 Liturgia

Su 19.7. klo 18 Vigilia, praasniekka
Ma 20.7. klo 10 Liturgia, ristisaatto ja pieni vedenpyhitys, praasniekka
Su 16.8. klo 10 Hetkipalvelus
Su 30.8. klo 10 Liturgia

LAPUA

Pyhittäjä Serafim Sarovilaisen rukoushuone

Koulukatu 7
Isännöitsijä Hannu Korkeamäki
p. (06) 437 6936

Su 28.6. klo 10 Liturgia
La 18.7. klo 18 Vigilia, praasniekka
Su 19.7. klo 10 Liturgia, ristisaatto ja pieni vedenpyhitys, praasniekka
Su 9.8. klo 10 Liturgia

LAPVÄÄRTTI

Nina Jolkkonen-Poranderin kotitasouna

Peruksentie 247

Su 16.8. klo 10 Liturgia

Ikuinen muisto

Törönen Tyyne, 85 v. Lapua

Tervetuloa seurakuntaan

Barakas Nikolaos
Hakala Hannu
Hakala Tarja
Jaakkola Marita
Kerttula Mauno
Korpinen Ulla
Käsnänen Paula
Lahtela Johanna
Moisio Mikael
Ojanperä Anneli
Plattonen Marco
Seppälä Toni
Wentjärvi Tage

**LAPIN
SEURAKUNTA**

ROVANIEMI

Pyhän Apostoli Andreuksen kirkko

Ounasvaarantie 16
Isännöitsijä isä Mikko Sidoroff
P. 040 414 8452

La 6.6. klo 18 Vigilia
Su 7.6. klo 10 Liturgia
La 13.6. klo 18 Vigilia
Su 14.6. klo 10 Liturgia

La 20.6. klo 18 Vigilia
Su 21.6. klo 10 Liturgia
Ti 23.6. klo 18 Vigilia
Ke 24.6. klo 10 Liturgia, p. Johannes Kastajan syntymäjuhla
La 27.6. klo 18 Vigilia
Su 28.6. klo 10 Liturgia
Ma 29.6. klo 10 Liturgia, p. apostolien Pietarin ja Paavalin juhla
Su 12.7. klo 10 Liturgia
La 18.7. klo 18 Ehtoopalvelus
La 25.7. klo 18 Ehtoopalvelus
Su 26.7. klo 10 Liturgia, Kristinoppileirin päättäjäisjuhla
La 1.8. klo 18 Vigilia
Su 2.8. klo 10 Liturgia
Ke 5.8. klo 18 Vigilia
To 6.8. klo 10 Liturgia, Kristuksen kirkastumisen juhla
La 8.8. klo 18 Vigilia
Su 9.8. klo 10 Liturgia
Pe 14.8. klo 18 Vigilia
La 15.8. klo 10 Liturgia (Kirkkoslaavi/suomi). Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkuminen
La 15.8. klo 18 Vigilia
Su 16.8. klo 10 Liturgia
La 22.8. klo 18 Vigilia
Su 23.8. klo 10 Liturgia
Pe 28.8. klo 9 Rukoushetki, seurakunnan tarkastus, metropoliitta Panteleimon
Ma 31.8. klo 9.30 Rukoushetki, seurakunnan tarkastus, metropoliitta Panteleimon

IVALO

Pyhän Nikolaoksen kirkko

Rantatie 22
Isännöitsijä Aulikki Lumisalmi
p. (016) 661657

Ma 1.6. klo 10 Hetkipalvelus, Pyhän Hengen päivä
La 13.6. klo 9 Liturgia, ristisaatto, rukouspalvelus, metropoliitta Panteleimon, saamelaiset kirkkopäivät
La 20.6. klo 18 Vigilia
Su 21.6. klo 10 Liturgia
La 11.7. klo 18 Maallikkoehtoopalvelus
Su 12.7. klo 10 Hetkipalvelus
Ke 5.8. klo 18 Vigilia
To 6.8. klo 10 Liturgia, Heramme Jeesuksen Kristuksen kirkastuminen, seurakuntalaisuus
La 15.8. klo 18 Vigilia
Su 16.8. klo 10 Liturgia

MÄNNIKÖN PALVELUKOTI, IVALO

La 25.7. klo 10 Liturgia
La 22.8. klo 10 Liturgia

NELLIM

Pyhän kolminaisuuden ja pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko
Siikajärventie 64

Isännöitsijä Helena Määttä
040 7538427

La 30.5. klo 18 Vigilia
Su 31.5. klo 10 Liturgia,
ristisaatto, "Darjan" mökil-
le, vedenpyhitys Inarijär-
ven rannalla, praasniekka,
ehtoopalvelus (säätövara)

La 6.6. klo 18 Ehtoopalve-
lus

Su 7.6. klo 10 Hetkipalvelus
Ke 24.6. klo 10 Liturgia,
Herran edelläkävijän ja kas-
tajan Johanneksen syntymä
La 4.7. klo 18 Vigilia
Su 5.7. klo 10 Liturgia,
seurakuntatilaisuus
Ti 21.7. klo 16 Ehtoopal-
velus

La 8.8. klo 18 Vigilia
Su 9.8. klo 10 Liturgia
La 22.8. klo 18 Vigilia
Su 23.8. klo 10 Liturgia
Pe 28.8. klo 17 Ehtoopalve-
lus, metropoliitta Pantelei-
mon

SEVETTIJÄRVI

**Pyhittäjä Trifon
Petsamolaisen kirkko
Sevettijärventie 9065**

Isännöitsijä Uljaana Kiviniemi
p. 040 7167653

La 27.6. klo 18 Vigilia
Su 28.6. klo 10 Liturgia,
seurakuntatilaisuus
La 18.7. klo 18 Ehtoopal-
velus
Su 19.7. klo 10 Hetkipal-
velus
La 1.8. klo 18 Vigilia
Su 2.8. klo 10 Liturgia
La 29.8. klo 10 Liturgia,
metropoliitta Panteleimon
La 29.8. klo 16 Akatistos,
metropoliitta Panteleimon

KEVÄJÄRVI

**Pyhien Boriksen ja
Glebin kotakappeli**

La 13.6. klo 19 Rukouspal-
velus, saamelaiset kirkko-
päivät
To 23.7. klo 18 Vigilia
Pe 24.7. klo 10 Liturgia,
ristisaatto, vedenpyhitys,
praasniekka
Pe 14.8. klo 18 Vigilia
Su 15.8. klo 10 Liturgia, Ju-
malansyntyttäjän Neitseen
kuolonuneen nukkuminen
Pe 28.8. klo 14.30 Rukous-
palvelus, metropoliitta
Panteleimon

NEIDEN, NORJA

Pyhän Georgioksen kappeli

Su 30.8. klo 11 (Suomen aikaa)
liturgia, litania, vedenpyhitys
(K.P. Metropoliitta Pantelei-
mon)

Tapahtumat

Saamelaisten kirkkopäivät
Inarissa 12.–14.6. Ekumeeninen
jumalanpalvelus Inarin kylässä
pe 12.6. klo 12.00 (mukana
on m. Panteleimon ja i. Slava
Skopets). La 13.6. klo 9.00
Liturgia, rukouspalvelus ja ris-
tisaatto Ivalon p. Nikolaoksen
kirkossa, toimittaa m. Pante-
leimon. La 13.6. klo 19.00
Ortodoksinen rukouspalvelus
Keväjärven kotakappeli. Palve-
luksen jälkeen kappelin esittely
ja teeilta sekä kolttaperinneoh-
jelmaa. Päivien muu ohjelma
ks. www.samigirkobeivvit.net

Keväjärven kappelin juhla

Pyhien Boris ja Glebin juhlapäi-
vänä. To 23.7. klo 18.00 Vigilia.
Pe 24.7. Liturgia, ristisaatto,
vedenpyhitys ja kahvitilaisuus.
Palvelukset toimittaa kirkko-
herra isä Slava Skopets.

Lapin ortodoksisen seurakunnan kristinoppileiri 19.–26.7.

Lapin ortodoksisen seurakun-
nan kristinoppileiri järjestetään
tänä vuonna Kokkolan villa
Elbassa 19.–26.7. Lähtö bussil-
la Rovaniemen p. Andreasen
kirkolta su 19.7. klo 7.00. Tulo
Rovaniemelle la 25.7. iltapäi-
vällä. Su 26.7. leirin päättäjäis-
liturgia Rovaniemen p. Andre-
aksen kirkossa.

Lapin ortodoksisen seurakun- nan tarkastus 28.–31.8.

Seurakunnan tarkastusta johtaa
Oulun hiippakunnan piispa
Panteleimon, avustajana toimii
Oulun seurakunnan kirkkoher-
ra Raimo Kiiskinen, mukana
ovat myös kirkkoneuvos Risto
Ikäheimo ja kirkkokunnan
taloudenhoitaja Paavo Kokotti.
Sihteerinä toimii Oulun hiippa-
kunnan sihteeri Jukka Män-
tymäki. Tarkastuksen ohjelma
sivulla 12.

Lomat ja matkat

Kirkkohera Slava Skopets lo-

Pyhiinvaellus Keväjärvelle, Nellimiin, Sevettijärvelle ja Neideniin 28.-30.8.2009

Tervetuloa seurakuntamme perinteiselle Trifonin py-
hiinvaellukselle! Samalla vietämme kolttien asuttami-
sen 60-vuotisjuhlaa!

Ohjelma:

Pe 28.8.

klo 15.30 Rukoushetki, Keväjärven kappeli
klo 16.45 Litanian, Nellimin hautapatsaalla
klo 17.00 Ehtoopalvelus, Nellimin kirkko ja illanvietto
kerhotalolla

La 29.8.

klo 10.00 Liturgia, Sevettijärven koulun alueella sijait-
sevassa juhlateltassa.
Liturgian jälkeen lounas
klo 13.00 Juhlatervehdysvastaanotto
klo 14.00 Pääjuhla, jonka päätteeksi on juhlakahvit
klo 16.00 Akatistos, Sevettijärven kirkko
klo 20.00 Illanvietto juhlateltassa

Juhlanäyttely Sevettijärven koulussa koko päivän

Su 30.8.

klo 11.00 (suomen aikaa) Liturgia, litania ja
vedenpyhitys, Neidenin kappeli

Oulun tiistaiseuran pyhiinvaellusmatka Nellim – Sevettijärvi – Neiden 28.-31.8.2009

Perjantai 28.8.

klo 6.45 Rukoushetki Oulun
katedraalissa
klo 7 Lähtö Oulusta, Torika-
tu 74
klo 17 Nellim, ehtoopalvelus,
kyläjuhla, majoittuminen
hotelli Ivaloon

Lauantai 29.8.

klo 8 Lähtö Sevettijärvelle
klo 10 Liturgia
klo 13 Päiväjuhla Sevettijär-
ven koululla
Majoittuminen Sevettijär-
vellä
klo 18 Akatistos kirkossa
Iltanuotio Sevettijärven
rannalla

malla 27.5-7.6.; Seurakunnan
pohjoisalueella toimittamassa
palveluksia 27.6 – 5.7 välise-
nä aikana; Kristinoppileirillä
19.–26.7.
Kanttori Kai Tulehmo vuosi-
lomalla 30.6.–3.8.
Matkapappi lomalla 25.5. –
7.6. ja 29.6. – 19.7.
Matkakanttori lomalla 16.6.
– 2.7.

Sunnuntai 30.8.

klo 10 Lähtö Neideniin
klo 11 Liturgia, litania ja ve-
denpyhitys Pyhän Georgioksen
kappelilla, kirkkokahvit
klo 15 Lähtö Saariselälle,
majoittuminen Kylpylähotelli
Saariselkä

Maanantai 31.8.

klo 9 Lähtö Ouluun
klo n.18 Oulussa

Matkan hinta 280€, sis.
linja-autokyydin, yöpymiset ja
aamupalat.
Sitova ilmoittautuminen ja
ennakkomaksu 80€ (ei palau-
teta) on suoritettava 30.6.2009
mennessä. Loppuosa matkan
hinnasta 200€ on suoritettava
15.8.2009 mennessä.

Oulun tiistaiseuran tili nro
800027-18121188
Ilmoittautumiset
sihteeri *Annikki Nymanille*,
puh. 040-7499450 tai
puh.joht. *Esko Lahtiselle*
puh. 0400-579859 tai
040-5429056

Asianajotoimisto Outi Miettinen

Pulkkilantie 5, Pulkkila
p. 040 484 2211
outi.miettinen@
asianajomiettinen.fi
www.asianajomiettinen.fi

* Maksuton
alkuneuvottelu

* Asiakaskäynnit

* Testamentit ja
perunkirjoitukset

Luotettavaa ja ammattitaitoista välityspalvelua

Asunto- ja kiinteistön- välitys

Lohiloukku Oy LKV

Matti Vuononvirta
Häyrysentie 49
90850 Martinniemi
08-349870,
08-5400550,
fax 08-349870
040-5006450

www.kolumbus.fi/
lohiloukku

Kiitokset

Lämmin kiitos isä Slava
Skopetsille ja kanttori Kai Tu-
lehmolle rukouspalveluksen
toimittamisesta täyttäessäni
92 vuotta 1.4.2009.

*Aleksandra Kuosmanen
Ranua*

Lämpimät kiitoksemme
metropoliitta Panteleimonille,
isä Raimo Kiiskiselle, isä Eino
Hynnisselle ja Oulun tiistai-
seuralle saamistamme piispa-
lisista siunauskirjoista.

*Leena Lahtinen
Annikki Nyman
Oulu*

Paimen-Sanomien

Julkaisija:

Oulun ortodoksisen hiippakunnan seurakunnat / Paimen-Sanomien ry

Päätoimittaja:

Metropoliitta Panteleimon
P. 020 610 0250, fax. 020 610 0251, sähköposti: oulun.hiippakunta@ort.fi

Toimitussihteeri:

Marko Patronen
Nummikatu 30 B 16, 90100 OULU
P. 050 329 5355, fax. 020 610 0251, sähköposti: marko.patronen@ort.fi

Lehden osoitteenmuutokset ja tilaukset:

SEURAKUNTALAISTEN osoitteenmuutokset ja tilaukset omaan seurakun-
taan
MUUT osoitteenmuutokset ja tilaukset Oulun ortodoksisen hiippakuntaan,
p. 020 610 0250, oulun.hiippakunta@ort.fi

Ilmoitukset ja tilaushinnat:

- ilmoitushinta 0,85 € / pmm
- tilaushinta 12 € / vuosi muille kuin seurakuntien jäsenille
- tilaajamaksut suoraan tilille: 110750-1106102,
mukaan maininta "Paimen-Sanomien"

Pankki: Nordea 110750 - 1106102

Paino:

Painotalo Suomenmaa,
PL 52, 90101 OULU,
p. 08 5370 011

Seuraavan numeron PS 4/09
aineisto toimitussihteerille vii-
meistään tiistaina 11.8.
marko.patronen@ort.fi

Seuraava numero ilmestyy
elokuussa 2009